

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Možnosti financování měst a obcí

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Dana Dvořáková**

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Michal PLAČEK, MSC**

Znojmo, 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma „Možnosti financování měst a obcí“ jsem vypracovala samostatně pod vedením Ing. Michala Plačka, MSc. a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v příloženém seznamu použité literatury.

Ve Znojmě dne 27. dubna 2013

Dana Dvořáková

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu bakalářské práce Ing. Michalu Plačkovi, MSc. za pomoc a cenné připomínky při zpracování práce. Mé poděkování patří dále zaměstnancům obce Kuchařovice za jejich ochotu a vstřícnost při poskytování informací potřebných pro vypracování praktické části.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Dana DVOŘÁKOVÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Účetnictví a finanční řízení podniku
Název	Možnosti financování měst a obcí
Název (v angličtině)	Options of municipal financing

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Seznámit s problematikou financování veřejného sektoru a na konkrétním zvoleném projektu ukázat možnosti, jak lze financovat jeho uskutečnění.

Postup práce:

1. Analýza odborné literatury
2. Zvolení konkrétního projektu
3. Analýza celkových nákladů zvoleného projektu, identifikace možných rizik projektu s vlivem na rozpočet
4. Návrh možných variant financování projektu, volba optimální varianty

Metody:

V práci budou použity tyto metody: analýza odborné literatury, finanční analýza rozpočtu projektu, interview s významnými stakeholders projektu a komparace

Rozsah práce: 40 - 55

Seznam odborné literatury:

1. PLÁČEK, M. *New public management*. 1. vyd. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, spol. s r. o., 2011. 96 s. ISBN 978-80-87314-19-7.
2. PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: GRADA, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
3. PAŘÍZKOVÁ, I. *Finance územních samosprávných celků*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1998. 178 s. ISBN 80-210-1997-2.
4. PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2002. 441 s. ISBN 80-86395-21-9.
5. PEKOVÁ, J. *Hospodaření obcí a rozpočet*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1997. 289 s. ISBN 80-85963-34-5.

Datum zadání bakalářské práce: duben 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2013

Dana Dvořáková
Dana DVOŘÁKOVÁ
student

Ing. Michal Pláček
Ing. Michal PLÁČEK, MSc.
vedoucí bakalářské práce

Milán Hrdý
doc. Ing. Milan HRDÝ, Ph.D.
garant studijního oboru

prof. PhDr. Kamil Fuchs
prof. PhDr. Kamil FUCHS, CSc.
rektor SVŠE Znojmo

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá tématem „Možnosti financování měst a obcí“, zaměřená především na obec Kuchařovice. V teoretické části jsou vymezeny pojmy týkající se problematiky rozpočtů územního samosprávného celku a financování z různých zdrojů. V praktické části je provedena analýza finančního zdraví zvolené obce za roky 2009 až 2011. Na závěr bude navržena nejvhodnější forma financování konkrétního projektu po zvážení všech okolností spojených s financováním. Je kladen důraz hlavně na minimalizaci zadluženosti. Pro názornost bude také uvedena i možnost využití úvěru.

Klíčová slova

Rozpočet, územní samosprávný celek, zdroje financování, finanční analýza, provozní přebytek

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the topic “Financing possibilities of municipalities” and focuses on the village of Kuchařovice. In the theoretical part the terms concerning issues of local government units’ budgets and financing from various resources are defined. In the practical part, the financial health analysis of the selected municipality for the years 2009 – 2009 is carried out. In the end, the most suitable financing form of a specific project is proposed after taking into consideration all the financing circumstances. The emphasis is mainly put on the indebtedness minimising. For illustration, the bank loan possibility is considered, too.

Key words

Budget, local government unit, financing resources, financing analysis, operating surplus

OBSAH

1	ÚVOD.....	9
2	CÍL PRÁCE A METODIKA	10
3	TEORETICKÁ ČÁST.....	11
3.1	Obecná charakteristika místní samosprávy	11
3.1.1	Vznik a vývoj územní samosprávy	11
3.1.2	Obec	12
3.1.3	Rozhodování a legislativa územní samosprávy	13
3.2	Rozpočetnictví	13
3.2.1	Veřejný rozpočet jako peněžní fond	14
3.2.2	Rozpočet jako bilance	15
3.2.3	Rozpočet jako finanční plán.....	16
3.2.4	Veřejný rozpočet jako nástroj řízení	17
3.2.5	Rozpočet a rozpočtový proces	17
3.2.6	Rozpočtová skladba	18
3.2.7	Příklad struktury územních rozpočtů	20
3.3	Financování.....	21
3.3.1	Příjmy měst a obcí	21
3.3.2	Výdaje rozpočtů územních samospráv	24
3.4	Finanční analýza	24
3.4.1	Analýza rozpočtu a hospodaření obce	25
3.5	Dluhové vztahy	26
3.5.1	Úvěry – obecná charakteristika.....	26
3.5.2	Úvěry - druhy	28
3.5.3	Úvěr – druhy ručení, dluhová sazba.....	29
3.5.4	Úroková rizika	30
4	PRAKTICKÁ ČÁST	31
4.1	Základní informace - obec Kuchařovice.....	31
4.2	Projekt – Víceúčelové zařízení.....	31
4.2.1	Víceúčelový sál – přehled nákladů na výstavbu	32
4.3	Úvěr	32
4.3.1	Vzorový výpočet úvěru	33
4.4	Finanční analýza - příjmů a výdajů za rok 2009 až 2011	35

4.4.1	Příjmy v roce 2009	38
4.4.2	Příjmy v roce 2010	38
4.4.3	Příjmy v roce 2011	39
4.4.4	Výdaje v roce 2009	39
4.4.5	Výdaje v roce 2010	40
4.4.6	Výdaje v roce 2011	40
4.5	Finanční analýza minulého hospodaření obce.....	41
4.5.1	Vertikální a horizontální analýza rozvahy	41
4.5.2	Analýza vybraných položek rozvahy	43
4.5.3	Vybrané poměrové ukazatele.....	44
4.5.4	Dluhová služba.....	46
4.6	Analýza provozního přebytku.....	47
4.7	Porovnání provozního přebytku se splátkami úvěru.....	49
4.8	Návrh řešení.....	49
5	ZÁVĚR	51
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	53
7	SEZNAM PŘÍLOH	56

1 ÚVOD

„Možnosti financování měst a obcí“ se řadí mezi rozsáhlá témata a díky praxi na Obecním úřadě v Kuchařovicích se mi naskytla možnost nahlédnout do fungování a organizace v územní samosprávě.

Než se tímto námětem začneme zabývat, je důležité pochopit některé skutečnosti, které souvisí s financováním územní samosprávy. K tomuto účelu je zapotřebí nastudovat si odbornou literaturu a doplnit podstatné vědomosti.

Prvním krokem je seznámení se s problematikou obcí a měst. Tato oblast se neustále rozvíjí a díky zákonodárcům dochází i ke změnám uspořádání a vlivu. Obec se považuje za základní jednotku územní samosprávy, jejíž primární úkol je snaha uspokojovat veřejné potřeby. Mezi její povinnosti ovšem řadíme i všeobecné rozvíjení svého území. Jeden ze základních faktorů, který má vliv na tento rozvoj je zejména stálost a stabilita jejího financování.

Pro zjednodušení se praktická část bude soustřeďovat na konkrétní projekt – víceúčelové zařízení v obci Kuchařovice. Proto je důležité se zaměřit nejdříve na rozpočet obce, s kterým disponuje a na hospodaření. Na územní rozpočet obce se můžeme dívat z mnoha hledisek, ale nejčastěji je charakterizován jako zásadní funkce. Zastupitelé města rozhodují o příjmech a výdajích tak, aby byly použity v souladu s preferencemi občanů.

Na základě získaných informací nejen z dokumentace, ale také od významných stakeholders je zapotřebí zpracovat analýzu finančního zdraví, abychom byli schopni doporučit nejvhodnější formu financování vybraného projektu. Obec musí zvážit veškeré možnosti, aby dluhové zatížení bylo pro obec minimální nebo v lepším případě žádné. V dnešní době jsou však čím dál tím víc oblíbenější mezi obcemi a městy formy financování návratnými příjmy (jedná se zejména o úvěry). Vymanit se však z koloběhu půjčování finančních prostředků se poté někdy stává nesnadným úkolem pro tyto instituce, a tím vzniká riziko jejího neplacení.

Po zpracování dat analýzy finančního zdraví se dostaneme k hodnocení hospodaření obce Kuchařovice a podle této situace navrhnout nejvhodnější způsob financování projektu. Mezi které můžeme zařadit využití vlastních zdrojů, dotace, úvěr, anebo PPP projekty.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Cíl práce

Cílem mé bakalářské práce je zpracování problematiky „Možnosti financování měst a obcí“.

Významnou součástí je také shromáždit data takovým způsobem, aby zodpověděla naši cílovou otázku: „*Jaké možnosti může obec využít při financování projektu?*“. Je totiž důležité pomyslet na všechny možnosti, ne se hned zajímat o návratné financování ve formě úvěru.

V teoretické části, která se dělí do několika dalších oddílů, se nejprve budeme zabývat obecnou charakteristikou územní samosprávy a jejím vývojem. Poté se přesuneme na jednu z nejdůležitějších částí - rozpočet a pohlédneme na něj z různých pohledů. Další kapitolu tvoří financování, kde si rozdělíme příjmy a výdaje obcí. Následuje finanční analýza, která je důležitým faktorem pro bonitu obce. Do posledního oddílu poté zařazujeme dluhové vztahy.

Hlavním cílem v praktické části si bude ukázat na konkrétním případě jeho možnosti financování podle finančního zdraví obce.

Metodika

Prvním krokem k vypracování bakalářské práce je vyhledat odbornou literaturu, která odpovídá dané otázce a prostudovat si o problematice více informací. Nesmíme opomenout i další zdroje, které nám pomohou pochopit některé skutečnosti. Řadíme sem rozhovory s odborníky, kteří znají prostředí a problémy zkoumané oblasti. Od významných stakeholders se můžeme dozvědět poznatky, které se nemusí uvádět v poskytnuté dokumentaci.

Na základě tohoto studia a zhodnocení odborné literatury, odborných internetových zdrojů a zákoníků se vypracovává nejen teoretická část, ale dává také podklady pro praktickou část. Nedílnou součástí tohoto oddílu je vyhotovit finanční analýzu rozpočtu obce, která zahrnuje především příjmy a výdaje. V této kapitole se na základě analýzy rozpočtů a propočtů vyhodnotí získaná data. Závěrem zbývá navrhnouti vhodné řešení při financování zvoleného projektu (multifunkčního zařízení) využitím všech možných alternativ, pokud obec nedisponuje dostatečným množstvím vlastních zdrojů. Nesmíme však přehlédnout možná rizika, která mají vliv na rozpočet.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Obecná charakteristika místní samosprávy

V České republice existuje dvoustupňový systém samosprávy.

„Základní jednotkou územní samosprávy podle Ústavy ČR (ústavní zákon č. 1/1993 hlava VII čl. 99) je obec (někdy se používá i výraz místní samospráva). Vyšším (druhým) stupněm dle ústavy jsou vyšší územní správní celky, které nesou název kraj a reálně vznikly 1. 1. 2001 na základě zákona č. 347/1997 Sb.“ (Provazníková, Sedláčková, 2009, s. 27)

Jednou z hlavních funkcí veřejného sektoru je poskytnout občanům „veřejné služby a veřejné statky“ (Ochrana a kol., 2010, s. 37). Tato úloha je uskutečňována spojením několika veřejných politik s veřejnými výdajovými programy. K uskutečnění jejich cílů jsou potřebné zdroje. Jelikož zdroje řadíme mezi vzácné, hledáme při jejich alokaci takové možnosti, které vedou k účinnému nakládání s nimi. Z tohoto předpokladu využíváme ekonomické hodnocení veřejných politik a veřejných programů. (Ochrana a kol., 2010, s. 37)

3.1.1 Vznik a vývoj územní samosprávy

Jak je již známo, z historického hlediska se první známky samosprávných celků objevují už ve starém Řecku a Římě.

„Ve 12. století sílí postavení měšťanstva, která se snaží získat na panovníkovi určitou nezávislost pro města. Středověká města představují relativně autonomní hospodářské celky s různými výsadami získanými od státu reprezentovaného panovníkem.“ (Provazníková, Sedláčková, 2009, s. 14)

Dokonce některá města, která se pyšnila svým bohatstvím, získala status městské republiky. K rozmachu přispěla velkou mírou i jejich poloha, například byla-li situována u důležitých obchodních křižovatek nebo přístavů, kde se rozvíjela řemesla a obchod.

Vývoj veřejné samosprávy souvisí s rozvojem státu. Již dříve vznikali menší útvary z geografického hlediska kvůli potřebě lidí spolu komunikovat, dále z kulturního hlediska, jazykových bariér popřípadě ekonomických podmínek. (Provazníková, Sedláčková, 2009, s. 14)

Samospráva má v České republice bohatou historii. Při obnově fungování územní samosprávy v devadesátých letech 19. století se vycházelo z dřívějších poznatků, které

se osvědčily. Časové období, které ovlivnilo obnovení, se datuje kolem poloviny 20. století v období Rakouska-Uherska.

Územní samospráva vznikala dvěma způsoby:

- Přírozeně – „jako obce, města, municipality – s větším či menším počtem obyvatel, kteří sídlí na stejném místě. Obec byla a je základem společnosti. Sdružuje občany, kteří mají na jejím území bydliště a vyvíjejí zde své ekonomické aktivity. V novověku je obec základním stupněm samosprávy, zabezpečuje pro své občany některé statky a služby.“ (Provazníková, Sedláčková, 2009, s. 14)
- Uměle – z vůle státu – „jako vyšší stupeň územní samosprávy na regionální úrovni, zahrnující společenství obyvatel více města a obcí v dané oblasti, které spojují společné zájmy na střední úrovni.“ (Provazníková, Sedláčková, 2009, s. 14)

3.1.2 Obec

Je náročné přesně vymezit pojmy obec nebo město, ale tyto formulace mají obdobné rysy. Vycházíme ze základní definice o obcích a jejich fungování, kterou nám přináší zejména Ústava a příslušné zákony. V rámci reformy zákona se můžeme setkat s tím, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce, a že obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. (Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.)

„Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“ (Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.)

Obec může také být označována jako město, pokud splní některé podmínky. Podle zákona určuje, že obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. (Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.)

Dále sem řadíme také městys, který stojí velikostně nebo také významem mezi obcí a městem, bývá často označováno jako větší obec. Ze zákona se na něj nahlíží, že obec je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. (Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.)

Je důležité také zmínit „decentralizaci a dekoncentraci“, které neodmyslitelně patří k pravomocím územní samosprávy. Decentralizace je přenesení části pravomoci a výkonu administrativy na územní samosprávu (například na obce a města). Zatímco

dekoncentrace přibližuje státní správu k občanům v rámci vymezení přenesené působnosti (výkon státní správy) na nižší celky. (Peková, 2008, s. 32-33)

Zastupitelstvo je základním orgánem, který samostatně spravuje obec. Všechny další orgány se od něj odvozují. Zastupitelstvo volí ze svých členů starostu, který zastupuje obec navenek a je odpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu, a místostarostu, který zastupuje starostu po dobu jeho nepřítomnosti. Obecní zastupitelstvo může zřídit také výbory, přitom musí založit finanční a kontrolní. Výkonným orgánem obce se stává rada obce, která je tvořena starostou a členy zvolenými z řad zastupitelů.

3.1.3 Rozhodování a legislativa územní samosprávy

Rozhodování je založeno na veřejné volbě a je realizováno:

- přímou volbou (např. referendum) – „občané se rozhodují o zásadních otázkách přímo,“
- nepřímou (zastupitelskou demokracií) – „jako rozhodující forma.“ (Provazníková, Sedláčková, 2009, s. 16)

Nejčastěji se používá nepřímá volba. Ta je uskutečňována na základě volených zástupců (zastupitelů).

Z legislativního hlediska určuje vznik a postavení jednotlivých kategorií územní samosprávy a dále se zabývá její pravomocí, působností, autonomií a odpovědností. V zákoně se také nachází přesný rozsah samostatné a přenesené působnosti, která určuje vztahy mezi jednotlivými stupni územní samosprávy a státem. Zákony v této oblasti vymezují též ekonomické předpoklady fungování územních samospráv. Zařazujeme sem především vlastnictví majetku a jejím hospodařením v mezích vlastnického práva, získávání vlastních finančních prostředků. Zde se objevuje i sestavování vlastních rozpočtů a dále jeho uskutečňování. (Provazníková, Sedláčková, 2009, s. 16)

3.2 Rozpočetnictví

„Rozpočty územních samosprávných celků jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují jak příjmy, které obec (kraj) získá na základě jejich přerozdělování v rozpočtové soustavě, tak příjmy generované jejich vlastní činností, a ty se rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy, nebo prostřednictvím soukromého sektoru. Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován

a používám, stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě, s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného (především u daní) způsobu financování, který je typický pro všechny veřejné rozpočty. Rozpočet a celý rozpočtový proces lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce.“ (Provazníková, Sedláčková, 2009, s. 57)

Rozpočet územní samosprávy např. obcí je označován, jako finanční plán, pomocí něj se řídí financování různých aktivit územních samosprávných celků. Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. U vypracování rozpočtů též hraje též roli rozpočtový výhled. Předpokládá se, že rozpočet by měl být vyrovnaný, ale může být také schválen jako přebytkový. Tento přebytek (příjmy z něho plynoucí) mohou být určeny k užití v následujících letech nebo také ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 265)

Každé pro má i své proti. Muže tedy vzniknout situace, že rozpočet je schválen schodkovým. Bude jej možno uhradit:

- „finančními prostředky z minulých let, nebo
- smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje vlastních dluhopisů.“ (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 265)

Kladný zůstatek se může využít ke krytí rozpočtových výdajů v dalším roce nebo se zařadí do peněžních fondů. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 265)

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (č. 250/2000 Sb.) uvádí, že „schodek hospodaření se uhrazuje z finančních prostředků z minulých let nebo se kryje z návratných zdrojů splatných z rozpočtu v následujících letech.“

„Rozpočtu můžeme přiřadit tyto funkce:

- Plánovací dokument – určuje nám předpokládaný objem příjmů a výdajů
- Nástroj kontroly – nástroj kontroly plnění příjmů a výdajů
- Prostředek politické komunikace – informuje o cílu a prioritách politické reprezentace“ (Plaček, 2011, s. 61)

3.2.1 Veřejný rozpočet jako peněžní fond

Veřejný rozpočet může být také chápán jako peněžní fond. Objem finančních prostředků se soustřeďuje především v rozpočtu v daném období. Z hlediska peněžních

vztahů se jedná o nenávratné přerozdělení části hrubého domácího produktu přes veřejný rozpočet. (Červenka, 2009, s. 24)

3.2.2 Rozpočet jako bilance

Rozpočet můžeme sledovat z mnoha hledisek například „z pohledu institucionálního“ (Ochrana a kol., 2010, s. 84), „z procesního hlediska“ (Ochrana a kol., 2010, s. 88) a „z hlediska systémového pohledu“ (Ochrana a kol., 2010, s. 85).

Zaměříme se na systémový pohled, který lze chápat jako: „tok příjmů (vstupy) a tak výdajů (výstupy). Poměr mezi veřejnými příjmy (vstupy) a veřejnými výdaji (výstupy) vypovídá o stavu systému (rozpočtu). Stav tohoto systému kvalifikujeme ukazateli rozpočtové bilance. Bilance je výsledným vztahem mezi rozpočtovými příjmy a rozpočtovými výdaji.“ (Ochrana a kol., 2010, s. 85)

Základní jednotky:

P příjmy veřejného rozpočtu

V výdaje veřejného rozpočtu

Mohou nastat celkem tři bilanční případy:

1. $P < V$ Jestliže příjmy jsou menší než výdaje, pak se jedná o deficitní rozpočet, tzn. že veřejné výdaje nejsou dostatečně kryty veřejnými příjmy.
2. $P = V$ Jestliže se příjmy a výdaje rovnají, pak je rozpočet sestaven jako vyrovnaný. Všechny vládní aktivity daného rozpočtového roku (vyjádřené veřejnými výdaji) jsou kryty veřejnými příjmy.
3. $P > V$ Jestliže příjmy jsou vyšší než výdaje, jedná se tedy o přebytkový rozpočet. (Ochrana a kol., 2010, s. 85)

Z dlouhodobého hlediska by měli mít obce a města za cíl, aby byl jejich rozpočet buď vyrovnaný, anebo přebytkový. Pokud jsou příjmy vyšší než výdaje, tvoří územní samospráva rezervy.

Velmi často dochází rovněž k nesouladu z hlediska časového, tento nesoulad se vztahuje k vývoji příjmů a také výdajů příslušného územního rozpočtu během rozpočtového období. Z tohoto důvodu se může jevit jako bilance, kde bilancuje mezi příjmy a výdaji za rozpočtové období, které je shodné s rozpočtovým obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů v dané zemi. V České republice využíváme kalendářní rok, ale ne u všech zemí to je shodné. (Provazníková, Sedláčková, 2009, s. 57)

3.2.3 Rozpočet jako finanční plán

Roční rozpočet může být představen také jako finanční plán. Územní správa ve svém hospodaření není často soběstačná a je významné krátkodobě plánovat peněžní příjmy a výdaje (cash budget), peněžní toky a také časově rozložit tyto položky během období (většinou se jedná o rozpočtový rok). Je důležité si sledovat, kolik budeme potřebovat peněžních prostředků týdně nebo měsíčně apod., abychom zvládli uhradit veškeré své výdaje. Pokud nastane případ, že v určitém období nebudeme disponovat vlastními příjmy v rozpočtu, bude nutné, abychom využili dodatečné finanční prostředky, mluvíme například o úvěru, případné návratné výpomoci z jiného rozpočtu v rámci rozpočtové soustavy. Avšak při krátkodobém přebytku v rozpočtu můžeme využít tyto volné finanční prostředky ke krátkodobým investicím, jedná se zejména o formu krátkodobého termínovaného vkladu. Nesmíme opomenout v každém okamžiku likviditu obce nebo města. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 265)

Likvidita = „schopnost, resp. rychlost s jakou lze příslušné aktivum v případě potřeby proměnit bez velkých ztrát na hotové peníze.“ (investice.finance.cz)

Rozpočet se může plnit funkci jako nástroj finančního hospodaření, toto může nastat nejen u obcí, ale i u regionů a jeho úlohou je poté zajistit solventnost obce (kraje). Z tohoto hlediska připouští pouze ty výdaje, které jsou kryty:

- „příjmy, které lze reálně očekávat;
- existujícími rezervami;
- eventuelně půjčkami, které lze získat a splatit.“ (Provazníková, Sedláčková, 2009, s. 58)

U plánování územních rozpočtu nelze zapomenout na tzv. rozpočtové omezení, které se týká všech ekonomických subjektů. V tomto případě vyjadřuje snahu územní samosprávy vytvořit dostatečný objem zdrojů na příjmové straně rozpočtu, ta je však obvykle v konfliktu se záměry a cíly na výdajové straně. (Provazníková, Sedláčková, 2009, s. 58)

Každá publikace chápe solventnost jinak. Hrdý aj. (2009, s. 114) definuje solventnost (Solvency) jako dlouhodobá schopnost podniku hradit své závazky v termínech splatnosti. Zatímco Kolář aj. (2006, s. 73) uvádí, že solventnost je obecná schopnost podniku získávat prostředky na úhradu svých závazků a lze jí chápat jak relativní přebytek hodnoty aktiv nad hodnotou závazků se současným posouzením likvidnosti těchto aktiv, tj. jejich schopnosti převodu na peníze.

„V ČR v minulosti obce převážně sestavovaly pouze roční rozpočet v případě, kdy obce žádaly banku o investiční úvěr. Rozpočtový výhled je však důležitý pro financování nákladných investic ve veřejném sektoru, a to i v souvislosti se střednědobou a dlouhodobou investiční strategií obce, s dlouhodobým programem sociálně ekonomického rozvoje.“ (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 265)

3.2.4 Veřejný rozpočet jako nástroj řízení

Významný je pro rozpočet také nástroj rozpočtové i fiskální politiky. „Na centrální úrovni je státní rozpočet hlavním nástrojem realizace vládní politiky a plnění vládního prohlášení (v této souvislosti je úsměvné prohlášení některých politických představitelů, kteří prosazují minimalizaci veřejných prostředků a veřejného sektoru, přičemž si zřejmě neuvědomují, že veřejné prostředky jsou z velké části jediná ekonomická veličina, o které mohou rozhodovat a s pomocí které mohou financovat realizaci svých politických cílů; při naplnění těchto prohlášení by jim pro jakékoli další rozhodování evidentně nezbyl prostor, protože veškeré příjmy by byly automaticky použity na úhradu mandatorních výdajů).

Na úrovni územních samospráv jsou místní rozpočty nástrojem realizace koncepce rozvoje území obce nebo kraje.“ (Červenka, 2009, s. 26)

3.2.5 Rozpočet a rozpočtový proces

Rozpočtový proces lze chápat jako schéma přípravy rozpočtové prognózy, přípravy vlastního rozpočtu na rozpočtové období, schvalování rozpočtu, rozpočtové úpravy a jeho plnění. Může také zahrnovat kontrolu rozpočtové kázně (Červenka, 2009, s. 38).

Rozpočtový proces má tyto následující fáze:

- „příprava rozpočtové prognózy (v ČR střednědobého výhledu),
- návrh rozpočtu,
- projednávání rozpočtu v příslušných orgánech,
- schválení rozpočtu,
- plnění rozpočtu,
- sestavení tzv. platebního kalendáře (řízení cash flow v oblasti veřejných prostředků),
- úpravy rozpočtu (rozpočtová opatření),
- kontrola plnění rozpočtu,

- závěrečný účet.“ (Červenka, 2009, s. 38)

Rozpočty obce obsahují:

- a) příjmy a výdaje – důležitou roli zde hrají vztahy k činnosti samosprávy i k výkonu státní správy v rámci tzv. přenesené působnosti;
- b) finanční vztahy, které můžeme dále dělit na:
 - vztahující se k veřejnému sektoru;
 - vztahující se k podnikatelským subjektům – hovoříme zde nejen o straně příjmů, u obcí prostřednictvím placených místních poplatků, případně prostřednictvím placení uživatelských poplatků apod., ale také sem řadíme výdajovou stranu, například při poskytování dotací soukromým podnikatelům. Dále se zde můžou objevit úhrady za veřejné statky zajišťované prostřednictvím soukromého sektoru (tj. placení faktur v rámci veřejné zakázky).;
 - vztahující se k rozpočtové soustavě (u státního rozpočtu, státních fondů a to prostřednictvím dotací);
 - vztahující se k ostatním obcím či krajům – jedná-li se o pohled na tzv. horizontální ose obec-obec, resp. kraj-kraj, zajišťují obce na základě smluvního vztahu společně některé veřejné statky, a to sdružováním prostředků. Jedna obec se stane základním provozovatelem a ostatní obce jí přispějí finanční prostředky do rozpočtu na krytí společných nákladů, kterými zabezpečují veřejné statky. Tyto obce mohou společně například používat vodovod, skládku komunálního odpadu aj.). Také můžeme nahlížet na vztah po vertikální ose, tzn. obec-kraj.;
 - vztahující se k ostatním ekonomickým subjektům, např. u peněžního ústavu. V tomto případě se jedná o čerpání úvěru a jeho splácení. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 264)

3.2.6 Rozpočtová skladba

Další důležitou částí rozpočtu je rozpočtová skladba, která stanovuje, jakým způsobem třídit peněžní operace probíhající ve veřejných rozpočtech a mimorozpočtových fondech. V České republice je tato problematika upravena podzákonnou normou vydanou na základě zmocnění v zákoně č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. (Červenka, 2009, s. 29)

„Rozpočtová skladba člení příjmy a výdaje z několika hledisek:

- odpovědnostní hledisko
- druhové hledisko
- konsolidační hledisko“ (Červenka, 2009, s. 29)

Podle Červenky (2009. s. 53-54) se v rozpočtové skladbě setkáváme s těmito způsoby třídění všech peněžních operací:

Kapitolní třídění – není pro územní samosprávné celky povinné.

Druhové třídění – členění na třídy, seskupení položek, podseskupení položek a položky.

Druhové třídění rozdělujeme do tří základních skupina na příjmy, výdaje a financování.

Schéma druhového třídění:

- „příjmy
 - běžné (z vlastního majetku a podnikání, ze správních místních poplatků, výnosy z daní nebo podíly na nich, dotace ze státního rozpočtu, státních fondů a z rozpočtu kraje, z Národního fondu, z bezúročných návratných výpomocí),
 - kapitálové (výnosy z prodeje majetku a z prodeje cenných papírů),
- výdaje
 - běžné (výdaje na zajištění samostatné a přenesené působnosti, plnění závazků z uzavřených smluv v souvislosti s hospodařením, splátky půjček, úvěrů a návratných finančních výpomocí včetně příslušenství; dotace z krajských rozpočtů do rozpočtů obcí a dotace Regionální radě regionů soudržnosti),
 - kapitálové (nákup majetku a cenných papírů, splátky vlastních dluhopisů),
- financování“ (Červenka, 2009, s. 53-54)

3.2.7 Příklad struktury územních rozpočtů

Obr. č. 1 – Struktura územního rozpočtu

Příjmy	Výdaje
<p>Běžné:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daňové – svěřené (výlučné) daně (daň z nemovitostí) - sdílené daně (část DPFO, DPPO, DPH) • nedaňové – poplatky za služby - příjmy z pronájmu majetku - příjmy od O. S., P. O. - zisk obecních podniků - dividendy z akcií, přijaté úroky • dotace – transfery – účelové <li style="padding-left: 20px;">- neúčelové <p>Kapitálové:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z prodeje majetku – nemovitého a movitého dlouhodobého majetku • z prodeje akcií a majetkových podílů • kapitálové dotace – transfery – účelové <li style="padding-left: 20px;">- neúčelové • přijaté úvěry • příjmy z emise komunálních obligací • přijaté splátky půjček <p>Ostatní</p> <ul style="list-style-type: none"> • doplňkové 	<p>Běžné – neinvestiční:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mzdy a platby • povinné pojistné za zaměstnance • materiálové • energie • nájemné • sociální dávky • výdaje na municipální podniky • placené pokuty • placené úroky • ostatní (poskytnuté dary apod.) • dotace vlastním O. S. a jiným subjektům • neinvestiční příspěvky P. O. • výdaje na sdružování finanční prostředků (neinvestiční) <p>Kapitálové – investiční výdaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku • na nákup cenných papírů • na kapitálově poskytnuté dotace O. S. a různým subjektům • na investiční příspěvky P. O. • na investiční půjčky poskytnuté různým subjektům • splátky úvěrů <p>Ostatní</p>

Zdroj: PEKOVÁ Jitka, 2004. *Hospodaření a finance územní samosprávy*, s. 234

Legenda: O. S. – organizační složka; P. O. – příspěvková organizace; DPFO – daň z příjmů fyzických osob; DPPO – daň z příjmů právnických osob; DPH – daň z přidané hodnoty.

3.3 Financování

Finanční systém jednotlivých územních celků tvoří územní rozpočet a mimo-rozpočtové fondy. Je neopomenutelnou částí finančního systému v dané zemi. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 266)

3.3.1 Příjmy měst a obcí

Příjmy rozpočtu každé obce a rozpočtů každého kraje obsahují různorodé položky. Pohlížíme-li na ně z ekonomického hlediska, je důležité je rozdělit na příjmy, které může územní samospráva ovlivnit svým rozhodnutím nebo svou činností, a poté i na ty příjmy, které ovlivnit nemůžeme, o nich rozhoduje převážně stát. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 266)

Příjmy jsou plánovány výkonným orgánem (finanční management). Tento zvolený orgán resp. zastupitelstvo obce či kraje je následně schvaluje. Finanční management zodpovídá také za následné plnění příjmů. Je to možné pouze u těch příjmů, které může územní samospráva ovlivnit. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 266)
S rozpočtovými příjmy územních rozpočtů úzce souvisí místní a správní poplatky.

Místní poplatky – „mají fakultativní charakter, o jejich výběru, výši a dalších podmínkách (okruh poplatníků, osvobození, splatnost, sankce) rozhoduje zastupitelstvo v intencích zákona (nelze uložit jiné poplatky než ty, které jsou taxativně vyjmenovány v zákoně o místních poplatcích).“ (Červenka, 2009, s 54-55)

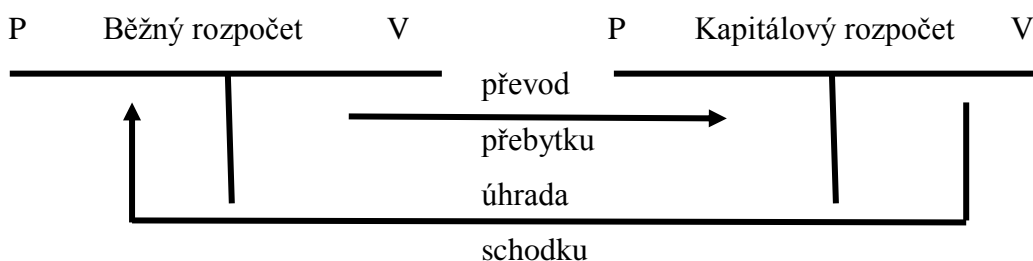
Správní poplatky – „mají charakter příjmů z vlastní správní činnosti, jsou vybírány v jednotné výši na celém území ČR na základě zákona o správních poplatcích.“ (Červenka, 2009, s 54-55)

U rozpočtů je také důležité je rozdělit do dvou skupin na běžný a kapitálový rozpočet, což patří mezi významné faktory pro finanční analýzu.

„Běžný rozpočet bilancuje běžné, většinou každoročně se opakující příjmy a běžné, neinvestiční, každoročně se opakující výdaje, z nichž stále větší podíl představují obligatorní výdaje. Tvoří rozhodující část rozpočtu. Dlouhodobě by měl být roční běžný rozpočet vyrovnaný, resp. přebytkový.“ (Peková, 2008, s. 102)

„Kapitálový rozpočet bilancuje běžně se neopakující, spíše jednorázové příjmy s běžně se neopakujícími, spíše jednorázovými výdaji.“ (Peková, 2008, s. 104)

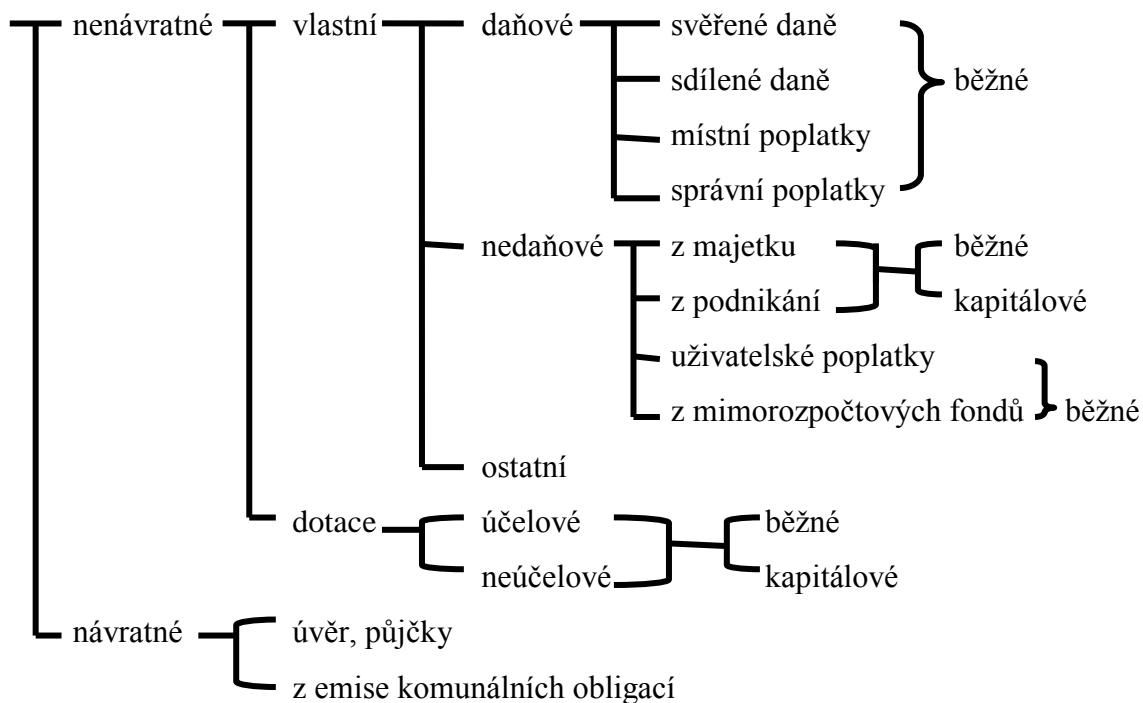
Obr. č. 2 – Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem

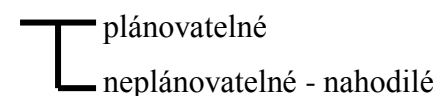
Zdroj: PEKOVÁ Jitka, 2008. *Veřejné finance: úvod do problematiky*, s. 107

Příjmy můžeme dělit do čtyř základních kategorií – daňové příjmy, transfery a dotace, nedaňové příjmy a úvěry, či půjčky. Na následujícím schématu si můžete povšimnout rozdělení příjmů rozpočtu obce.

Obr. č. 3 - Rozdělení příjmů z rozpočtu obce

Příjmy:

Zdroj: PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek, 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 267

Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou nedílnou a významnou částí příjmů. Ve vyspělých zemích tedy i v České republice daně tvoří spolu s povinnými příspěvky na sociální zabezpečení (sociální pojištění) a veřejným zdravotním pojištěním největší skupinu běžných příjmů. Můžeme tedy předpokládat, že i celkových veřejných příjmů. (Peková, 2008, s. 301)

Daň je „povinná (nedobrovolná), pravidelně se opakující a zákonem stanovená platba – transfer od obyvatelstva a firem do veřejného rozpočtu.“ (Peková, 2008, s. 301)

Daň je také „nenávratná a neekvivalentní platba.“ (Peková, 2008, s. 301)

Transfery a dotace

Další položkou, kterou řadíme do příjmů, jsou transfery a dotace. U jednotlivých stupňů samosprávy se často setkáváme s tím, že územní samosprávy nejsou finančně dostatečně soběstačné, a vlastní příjmy zdaleka nestačí na financování potřebných výdajů. Můžeme říci, že plná ekonomická tedy finanční soběstačnost municipálních rozpočtů je zpravidla nereálná. Transfery tvoří významnou část příjmů rozpočtů územní samosprávy (obce, kraje). (Peková, 2004, s. 291)

„Transfery – dotace představují nenávratné vztahy přerozdělování v rámci rozpočtové soustavy. Dotace z rozpočtové soustavy do územních rozpočtů jsou projevem existence přerozdělovacích procesů uvnitř soustavy veřejných rozpočtů, projevem solidarity.“ (Peková, 2004, s. 291)

Dotace rozdělujeme do dvou kategorií na běžné a kapitálové. Dotace se často poskytují na financování běžných, pravidelně se opakujících (neinvestičních) potřeb v rozpočtovém období – běžné dotace. Kapitálové dotace jsou jednorázové pravidelně se neopakujících (investiční) dlouhodobých potřeb. (Peková, 2004, s. 294)

Nedaňové příjmy

Územní samospráva může využívat nejen daňové příjmy, ale také nedaňové příjmy, jejichž součástí jsou zejména příjmy z vlastní hospodářské činnosti. Tyto příjmy představují důležité peněžní prostředky, které se dostávají do rozpočtu obcí, u krajů. Jedná se zpravidla jen o doplňkové příjmy. Mezi nedaňové příjmy zařazujeme příjmy z uživatelských poplatků realizovaných v rámci činností obcí municipálními podniky, příjmy od různých organizací zřízených obcemi (kraji) – odvody příspěvkových organizací (např. vodné, stočné, odvoz domovního odpadu, poplatky za školní stravování, služby knihoven apod.), příjmy z pronájmu majetku, z realizace finančního

majetku, úroky z poskytnutých úvěrů a ostatní nedaňové příjmy (pokuty). (Provazníková, Sedláčková, 2009, s. 182)

Úvěry a půjčky

Další složka příjmů může být tvořena úvěry. „Obce a kraje v ČR mají v současné době poměrně liberální přístup na všechny finanční trhy. Mají volný přístup k přijímání úvěrů v české i zahraniční měně. Mohou si půjčovat od jakéhokoliv finančního ústavu, za jakýmkoli účelem, za jakýchkoliv podmínek, časových lhůt a úrokových sazeb.“ (Provazníková, Sedláčková, 2009, s. 185)

3.3.2 Výdaje rozpočtů územních samospráv

K výdajům neodmyslitelné patří odpovědnost obcí za výdaje, která se člení na samostatnou a přenesenou působnost. Podle Procházkové aj. (2009, s. 217) se v oblasti samostatné působnosti mohou obce rozhodovat o způsobu poskytování služeb, i když i toto může být regulováno ústřední vládou a mají tak možnost volby způsobu organizačního zajišťování veřejných služeb.

Avšak rámci přenesení působnosti Procházková aj. (2009, s. 218) uvádí, že ústřední vláda převádí na základě různých zákonů některé funkce státní správy na obce, nadále však o nich rozhoduje, částečně se tím podílí na úhradě nákladů spojených s přenesenou působností. Z hlediska hospodaření však nejsou k dispozici samostatné údaje, které by dovolily určit příslušné úplné náklady na tyto jednotlivé činnosti.

„Obecně se lze setkat s několika hledisky členění výdajů územních samospráv. Nejužívanějšími jsou:

- Podle ekonomického hlediska: běžné a kapitálové.
- Podle rozpočtové skladby: druhové, které je závazné a funkční.
- Podle infrastruktury: ekonomické a sociální.
- Podle funkcí veřejných financí: alokační, redistribuční a stabilizační.
- Podle rozpočtového plánování: plánované (resp. plánovatelné) a neplánované.“ (Procházková, 2009, s. 212)

3.4 Finanční analýza

Existuje mnoho definic, které nám zodpovídají otázku, co je to finanční analýza. Nejvýstižnější podle Růčkové (2008, s. 9) je, že finanční analýza představuje systematický rozpor získaných dat, které jsou obsaženy především v účetních výkazech. Finanční analýzy v sobě zahrnují hodnocení firemních minulosti, současnosti

a předpovídání budoucích finančních podmínek. Hlavním smyslem finanční analýzy je připravit podklady pro kvalitní rozhodování o fungování podniku.

„Finanční ukazatele jsou základním nástrojem jednoduché (elementární) finanční analýzy, neboť přinášejí odpovědi na různé otázky související s finančním zdravím firmy.“ (Růčková, 2008, s. 11)

V posledních letech je kladen nemalý důraz na sestavení rozpočtového výhledu, čímž se zabývají i rozpočtová pravidla územních rozpočtů. Zamýšlí-li územní samospráva investice v lokálním a regionálním veřejném sektoru, je pro ně významný právě rozpočtový výhled. Zpravidla bývají velice finančně náročné a využívají se při použití financování na střednědobé a dlouhodobé investiční úvěry, popřípadě se můžeme setkat s příjmy z cenných papírů, např. komunálních obligací a tedy se sestavováním uměřovacího plánu. (Peková, 2008, s. 183)

„Rozpočtový výhled je cenná pomůcka pro analýzu dopadů dlouhodobých investičních záměrů na hospodaření obce a rozhodování a vhodné formě financování. Finanční rozpočet nemusí být vždy úplně shodný s rozpočtovým výhledem, v současné době v nestabilním prostředí je to docela obtížné, měl by ale být sestaven v duchu základní finanční strategie nastavení v rozpočtovém výhledu.“ (Plaček, 2012, s. 15)

3.4.1 Analýza rozpočtu a hospodaření obce

Finanční analýza patří mezi důležitý nástroj řízení a finančního rozhodování v obcích. Sem zařazujeme nejen analýzu minulého hospodaření, ale i kladné a záporné faktory, které ovlivňují hospodaření. (Peková, 2004, s. 215) „Kvalitní finanční analýza by měla stínit směry odstraňování vlivu negativních faktorů a naopak podpory vlivů pozitivně působících na hospodaření daného článku územní samosprávy, měla by vyústit v doporučení finanční strategie v dalším období.“ (Peková, 2004, s. 215)

Při analýze hospodaření obce je možné využít poměrové analýzy. Mezi základní ukazatele patří např. rentabilita, likvidita, aktivita, zadluženost a finanční trh. Při zpracování lze použít tyto následující vzorce pro výpočet poměrových ukazatelů.

„Hlavní oblasti finanční analýzy jsou:

- běžné hospodaření,
- investiční činnost a její financování,
- hospodaření s majetkem.“ (Peková, 2004, s. 215)

Podle názoru Pekové (2004, s. 216) finanční analýza je současně propojena s analýzou příjmových a výdajových toků. Tok těchto finančních prostředků v rámci hospodaření územní samosprávy zachycuje především účetnictví a hospodaření nacházíme v účetních výkazech. Finanční analýza nám vyhodnocuje zejména údaje z účetních výkazů, které má za povinnost sestavovat územní samospráva. Nesmíme také opomenout sestavení rozpočetní rozvahy a rozpočetní výsledovky, zároveň se musíme soustředit také na sledování a analýzu vývoje cash flow. Nedílnou součástí finanční analýzy jsou ukazatele, kterými se zabývá. Jedná se především o stavové ukazatele (rozvaha aj.), tokové ukazatele (výsledovka aj.), dále také rozdílové ukazatele a poměrové ukazatele. (Peková, 2004, s. 216)

„Soustava informujících a monitorujících ukazatelů (SIM) používá metody klasických poměrových ukazatelů finanční analýzy.

Mezi důležité ukazatele řadíme:

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům = cizí zdroje / celková aktiva

Podíl zadluženosti na cizích zdrojích = (úvěry a komunální dluhopisy + ostatní dluhy) / cizí zdroje

Celková likvidita = (krátkodobá aktiva) / krátkodobé závazky

Kromě těchto ukazatelů je bezpochyby vítanou pomůckou horizontální a vertikální analýza.“ (Plaček, 2012, s. 28-29)

3.5 Dluhové vztahy

Lidé si neustále mezi sebou půjčují peněžní prostředky od pradávna.

„Dluhové nástroje mají v jednotlivých právních systémech rodinou právní formu, přestože po ekonomické stránce dluh je jen dluhem. V České republice po právní stránce existují zejména půjčky, úvěry, vklady, dluhově cenné papíry (tj. dluhopisy a směnky), leasing a dluhy z obchodních vztahů.“ (Jílek, 2009, s. 314)

3.5.1 Úvěry – obecná charakteristika

Dá se předpokládat, že životnost nejen územní samosprávy, ale také veškerých veřejných institucí je z teoretického hlediska nekonečná. Z toho pohledu objem využívaných úvěrů není omezen jejím majetkem a její budoucí příjmy jsou potencionálně nekonečné. Veřejné instituce po celém světě se neustále zadlužují a bankrot v této oblasti je zcela výjimečný. (Jílek, 2009, s. 210)

Hrdý aj. (2009, s. 57) ve své publikaci u problematiky úvěrů uvádí, že finanční úvěry jsou představovány pohotovými finančními prostředky, poskytovanými na základě individuální smlouvy mezi věřitelem a dlužníkem. V tomto vztahu jako věřitelé vystupují zpravidla kapitálově silné společnosti, popřípadě finanční instituce, kteří disponují dlouhodobým kapitálem, který územní samosprávě chybí. Nejrozšířenější hitem jsou úvěry střednědobé a dlouhodobý bankovní úvěr a hypoteční úvěry. (Hrdý, Horová, 2009, s. 57)

Zde se také vracíme k problematice přebytkového resp. vyrovnaného rozpočtu, který úzce souvisí s dluhovými vztahy. „Požadavek vyrovnaného běžného rozpočtu, tzn. s nulovým saldem, je významný nejenom u státního rozpočtu, ale i na úrovni územní samosprávy. Zároveň však znamená, že netvoří finanční rezervy do dalších let, resp. rezervy, které se v rozpočtu se řadí mezi finanční prostředky potřebné na financování výdajů začátkem dalšího období. Je důležité věnovat pozornost také daňovým příjmům a dotacím územní samosprávy, které získávají z jiných článků rozpočtové soustavy. Tyto příjmy přicházejí na příjmový účet rozpočtu například v průběhu ledna. V tomto období může nastat situace, kdy nebudou vytvořeny finanční rezervy v předchozích obdobích, z tohoto důvodu se musí spoléhat na využití krátkodobých návratných finančních prostředků. Z toho však vyplývá, že musí tyto úvěry splatit v plné výši i s úrokem. (Peková, 2008, s. 103)

Pro každou územní samosprávu je jistě výhodnější hospodařit s přebytkem běžného rozpočtu. Tento kladný zůstatek je také důležitý pro bezproblémové splácení výše únosné dluhové služby, kterou využijeme v budoucnu. A to v případě, že se budou využívat návratné finanční prostředky na vyrovnaní kapitálového rozpočtu při financování investic. (Peková, 2008, s. 104)

Financování veřejných investic z návratných zdrojů je časté a u územní samosprávy se jedná zpravidla o investiční úvěry. S placením návratných zdrojů zatěžuje v budoucnu rozpočtové hospodaření. V posledních letech tento způsob investování roste. Je však riziko, že územní samospráva nebude schopna splácet své závazky, anebo projekt, který financovala, nebude využíván občany. Budoucí generace poté nebudou moci ovlivňovat výběr veřejných investic a mít ze statku užitek, přitom jim zůstane povinnost uhradit dluh. (Peková, 2008, s. 104)

Je však zajímavé, že ve většině zemí je zakázáno použití přímého bankovního úvěru a to z toho důvodu, aby nedocházelo k automatickému využívání těchto

návratných zdrojů financování s negativním dopadem na stabilitu měny. Nic méně na financování investic ve veřejném sektoru se plánovitě využívají investiční úvěry. (Peková, 2008, s. 105)

Při hodnocení bonity obce by se mělo nahlížet také na kvalitu poskytovaných veřejných služeb a sociální strukturu. (ZAFRA-GOMÉZ at all, 2008, s. 425-449)

Investiční úvěr se ve většině případů používá pro financování investic.

Pokud se ke krytí z hlediska krátkodobého časového nesouladu mezi tokem příjmů a výdajů (zejména u státního rozpočtu) se využívá přímý bankovní úvěr, je to pouze na omezenou dobu do zákonem stanoveného limitu. Krátkodobý deficit, který se objevuje v rozpočtu obcí nebo jiných stupňů (měst, krajů či regionů), se kryje krátkodobým bankovním úvěrem. K tomuto využívají zejména kontokorentní úvěr, který poskytují finanční instituce, které vede účty rozpočtu. (Peková, 2008, s. 105)

3.5.2 Úvěry - druhy

Významným krokem k pochopení úvěru, je si definovat nejpoužívanější úvěr u územní samosprávy. Jedná se zejména o krátkodobý úvěr, střednědobý úvěr, dlouhodobý úvěr a kontokorentní úvěr. Mezi návratnými formy financování existují i jiné možnosti úvěru, kterými se zde zabývat nebudeme.

Krátkodobý (překlenovací) úvěr je se splatností do jednoho roku, resp. do konce kalendářního (rozpočtového) roku, v ČR zejména kontokorentní úvěry v jednom rozpočtovém období. Překlenovací úvěr se používá nejčastěji na financování krátkodobé potřeby. Střednědobý úvěr je se splatností do deseti let, v ČR pouze do čtyř, v ojedinělých případech do pěti let. Dlouhodobý úvěr je ve vyspělých zemích se splatností delší než deset let, často závislosti na životní investice, která je z úvěru financována. Využívají je nejčastěji na financování investic. (Peková, 2004, s. 308-309)

„Kontokorentní úvěr lze čerpat v omezené výši a po omezenou dobu v průběhu kalendářního roku, tj. jednoho rozpočtového období na základě dohody s bankou. Je poskytován na běžném účtu (tzn., na běžném účtu může být jak kreditní, tak debetní zůstatek). Výše debetního zůstatku je smluvně ohraničená, smluvně je stanovena i výše úroku. Kontokorentní úvěr nelze čerpat na přelomu kalendářního roku, nelze jím tudíž krýt výsledný deficit rozpočtu, např. obce.“ (Peková, 2004, s. 308)

Je významné si ujasnit, jestli si zvolit střednědobý nebo dlouhodobý úvěr. K tomuto rozhodování se musí zvážit veškeré faktory, ale nejstěžejnějším je, zdali bude obec schopná pohltnout úvěrové zatížení a tím splácet úvěr. Prvním krokem je nutné, aby

se provedla analýza minulého hospodaření a předběžnou analýzu hospodaření obce po uvažovanou dobu umořování dluhu. Tento výhled by měl být sestaven ještě před tím, než územní samospráva požádá o úvěr. Rizikovost úvěru se stává minimální za předpokladu, že v jednotlivých letech dosahuje hospodaření obce rozpočtový přebytek a tím si usnadní splácení úvěrů. (Peková, 2004, s. 310)

3.5.3 Úvěr – druhy ručení, dluhová sazba

Úvěry banky poslední dobou neposkytují „zadarmo“ a dožadují se ručení, aby snížili rizikovost nesplácení dluhu.

V České republice se zabývá schvalování úvěrů zastupitelstvo obce či kraje. Úvěr je následně využit na základě uzavřené smlouvy s peněžním ústavem, který pro územní samosprávu navrhuje umořovací plán splácení jistiny a úroků. Na návratné finanční prostředky od bank není právní nárok a o poskytnutí na základě různých analýz rozhoduje oslovená banka. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 274)

Za úvěr musí příjemce ručit těmito následujícími druhy ručení:

- „svými budoucími příjmy, ze kterých bude úvěr splácet;
- svým majetkem, zejména nemovitým. Ručení nemovitým majetkem je možné tehdy, vlastní-li ho územní samospráva. Důležitá je jeho kvalita (druh) a jeho reálné ohodnocení znalcem;
- cennými papíry z portfolia (tj. cennými papíry, které emitoval jiný subjekt a obec či kraj je nakoupil a vlastní je).“ (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 274)

U územní samosprávy se předpokládá, že si půjčí návratné finanční příjmy jen do výše nejnižšího plánovaného přebytku běžného rozpočtu. Kladný přebytek rozpočtu získáme rozdílem běžných příjmů a běžných výdajů, které jsou naplánovány po dobu umořování dluhu. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 274)

„Jedním z nejčastěji zveřejňovaných ukazatelů, ukazatel dluhové služby.

Dluhová služba = (úroky + uhrazené splátky dluhových prostředků) / celkové příjmy po konsolidaci“ (Plaček, 2012, s. 29)

Důležité je také zmínit, že pracujeme převážně s provozním přebytkem, který se vypočítá jako rozdíl běžných příjmů a běžných výdajů.

Každé návratné finanční prostředky by měli mít své limity a obce a kraje by neměli přeceňovat své finanční možnosti. Také z tohoto důvodu se stát chrání tím, že územní samospráva nebude nárokovat finanční prostředky po státním rozpočtu na splácení úvěru. To lze chápat tak, že po státu nebude požadovat dotace na umoření

dluhové služby. V České republice za tyto závazky stát neručí. Splácení úvěrů či půjček zatěžuje hospodaření nejen v současnosti, ale také mohou vzniknout problémy i v období několika dalších let, které budou muset řešit naše budoucí generace. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 275)

3.5.4 Úroková rizika

„Úroková rizika (interest rate risk) je riziko ztráty z titulu nepříznivého dopadu

- náhlé změny spotové bezrizikové (státní) výnosové křivky určité měny, nebo
- postupným odchýlením vývoje spotové bezrizikové (státní) výnosové křivky určité měny od forwardové bezrizikové (státní) výnosové křivky téže měny.“

(Jílek, 2009, s. 301)

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Základní informace - obec Kuchařovice

Oficiální název: Obec Kuchařovice

Obr. č. 4 – Znak Obce Kuchařovice

Zdroj: fotodoma.cz/zn-kucharovice/

Důvod a způsob založení je podle zákona č. 367/1990 Sb. a 128/2000 Sb. Nejdůležitější předpisy, které obec využívá, patří zákon č. 106/1999 Sb., zákon č. 128/2000 Sb., organizační řád a interní předpisy, vyhlášky obce, usnesení Zastupitelstva a Rady obce.

Organizační struktura se skládá ze Zastupitelstva obce, která má 15 členů, Radou obce, která má 5 členů, dále finanční výbor, kontrolní výbor, kulturní komise. Nesmíme také opomenout starostu a místostarostu a také účetní a referentku. Starostou je už po několik volebních období Bc. Lubomír Mlejnek a místostarostou je Jaroslav Skokan.

Obec Kuchařovice je samostatnou obcí, která se rozkládá cca 3 kilometry severovýchodně od města Znojma. První zmínka o obci se v historických pramenech váže až k roku 1220.

Předškolní děti mohou navštěvovat místní mateřskou školu a dále pokračovat na základní školu nižšího stupně, která je propojená se školou v sousední vesnici Suchohrdly. V obci je také k dispozici sportovní hřiště a dětské hřiště pro využití volného času. Obec se dále může pyšnit veřejnou knihovnou, kaplí sv. Floriána, sborem dobrovolných hasičů, meteorologickou stanicí a hřbitovem. Trvale zde žije zhruba 944 obyvatel.

4.2 Projekt – Víceúčelové zařízení

Obec Kuchařovice se rozhodla pro výstavbu multifunkčního zařízení. Stavba víceúčelového zařízení je určena pro občanskou vybavenost – kulturu, tělovýchovu a administrativu. Tento projekt byl navrhnout Ing. Arch. Jaroslavem Poláčkem a Ing. Ivem Rehákem. Dosud nebyl však realizován, díky nedostatku finančních prostředků na jeho financování. Obec má pro tento projekt připraven vlastní pozemek.

Stavba obsahuje:

- Víceúčelový sál (sál, bufet, klubovna)
- Obecní úřad

Dále obsahuje:

- Vstupní brána
- Plynová přípojka
- Přípojka elektro
- Veřejné osvětlení
- Sadové úpravy a zeleň

Pro stanovení praktického způsobu financování jsem si zvolila Víceúčelový sál. Kapacita tohoto prostoru je stanovena na maximálně na 249, kapacita míst k sezení v bufetu je 46 osob a kapacita míst v klubovně je 44 osob.

4.2.1 Víceúčelový sál – přehled nákladů na výstavbu

V následující tabulce jsou sepsány náklady spojené se stavbou víceúčelového sálu včetně nákladů na vybavení interiéru. V tomto příkladě není počítáno s vedlejšími náklady.

Tabulka č. 1 – Přehled nákladů

Víceúčelový sál	Částka v Kč
Stavební část	14 085 653
Vytápění	791 036
Vzduchotechnika	1 459 427
Plynoinstalace	45 615
Zdravotně technické instalace	585 150
Elektrorozvody	1 552 064
Měření a regulace	737 841
Interiér	3 649 765
Vybavení sálu pro tělovýchovu	196 510
Odzvučení víceúčelového sálu	180 940
Celkem	21 824 574

Zdroj: Projektová dokumentace Víceúčelového zařízení

4.3 Úvěr

Jednou z možností financování projektu je bankovní úvěr. Finanční instituce předpokládají, že územní samosprávné celky jako veřejné instituce nemohou zbankrotovat a jejich životnost považují za neomezenou. I když z teoretického hlediska

můžeme životnost měst a obcí pokládat za nekonečnou, obce se musí snažit snížit zadluženost na minimum.

4.3.1 Vzorový výpočet úvěru

V následující oblasti se věnujeme vzorovému výpočtu úvěru, o který by si mohla obec Kuchařovice zažádat, za předpokladu, že by uhradili část multifunkčního zařízení. Obec Kuchařovice si nejprve musí zvolit nejvhodnější finanční instituci, kde požádá o bankovní úvěr. Ve většině případů žádá o úvěr banku, kde už má zřízen bankovní účet. Finanční instituce se poté zaměří na bonitu obce a na budoucí výhled a rozhoduje, zda tento úvěr poskytnout.

Některé podmínky pro každou obec a město si stanovují finanční instituce jinak, ku příkladu úrokovou sazbu stanovuje podle mnoha hledisek například výše zadlužení obce apod.

V následující tabulce bude uvedena výše splácení úvěru na pět let, za předpokladu, že využijeme úvěr na **20 let** při úrokové sazbě **tří procent**. Uvažujeme úvěr na **21 824 574 Kč**.

Nejdříve si musíme spočítat výši anuity. Předpokládáme, že hodnota splátky bude po všechny roky stejná.

Vzorec:

úroková sazba

$a = \text{výše úvěru} * 1 - (1 / (1 + \text{úroková sazba}))^{\text{doba úvěru}}$

Zdroj: is.mendelu.cz/eknihovna/opory/index.pl?opora=122

Pozn.: Úrokovou sazbu uvádíme v absolutních hodnotách.

Výpočet anuity:

Roční úroková sazba: 3% p. a.

Doba, po kterou je úvěr poskytnut: 20 let

Výše požadovaného úvěru: 21 824 574 Kč

3/100

$\text{anuita} = 21\,824\,574 * 1 - (1 / (1 + 3/100))^{20}$

anuita = **1 466 954,2 Kč**

Vzorce:

Úrok = výše úvěru * (úroková sazba/100)

Úmor = splátka úvěru – úrok

Zdroj: is.mendelu.cz/eknihovna/opory/index.pl?opora=122

Výpočet:

Úrok pro první rok = $21\,824\,574 * (3/100)$

Úrok pro první rok = **654 737,2 Kč**

Úmor pro první rok = $1\,466\,954,2 - 654\,737,2$

Úmor pro první rok = **812 217 Kč**

Úrok pro druhý rok = $21\,012\,357 * (3/100)$

Úrok pro druhý rok = **630 370,7 Kč**

Úmor pro druhý rok = $1\,466\,954,2 - 630\,370,7$

Úmor pro druhý rok = **836 583,5 Kč**

Úrok pro třetí rok = $20\,175\,773,6 * (3/100)$

Úrok pro třetí rok = **605 273,2 Kč**

Úmor pro třetí rok = $1\,466\,954,2 - 605\,273,2$

Úmor pro třetí rok = **861 681,0 Kč**

Úrok pro čtvrtý rok = $19\,314\,092,6 * (3/100)$

Úrok pro čtvrtý rok = **579 422,8 Kč**

Úmor pro čtvrtý rok = $1\,466\,954,2 - 579\,422,8$

Úmor pro čtvrtý rok = **887 531,4 Kč**

Úrok pro pátý rok = $18\,426\,561,2 * (3/100)$

Úrok pro pátý rok = **552 796,8 Kč**

Úmor pro pátý rok = $1\,466\,954,2 - 552\,796,8$

Úmor pro pátý rok = **914 157,3 Kč**

...

Úrok pro dvacátý rok = $1424227,4 * (3/100)$

Úrok pro dvacátý rok = **42 726,8 Kč**

Úmor pro dvacátý rok = $1\,466\,954,2 - 42\,726,8$

Úmor pro dvacátý rok = **1424227,4 Kč**

V následující tabulce je pro názornost vytvořen splátkový kalendář na 5 let. Tento úvěr je vypočten na víceúčelový sál. Částky jsou zaokrouhleny matematicky na jedno desetinné místo.

Tabulka č. 2 – Splátkový kalendář

Pořadí splátek	Splátka	Úmor	Úrok	Nesplaceno
0	X	X	X	21 824 574,0 Kč
1. rok	1 466 954,2 Kč	812 217,0 Kč	654 737,2 Kč	21 012 357,0 Kč
2. rok	1 466 954,2 Kč	836 583,5 Kč	630 370,7 Kč	20 175 773,6 Kč
3. rok	1 466 954,2 Kč	861 681,0 Kč	605 273,2 Kč	19 314 092,6 Kč
4. rok	1 466 954,2 Kč	887 531,4 Kč	579 422,8 Kč	18 426 561,2 Kč
5. rok	1 466 954,2 Kč	914 157,3 Kč	552 796,8 Kč	17 512 403,8 Kč
...
20. rok	1 466 954,2 Kč	1424227,4 Kč	42 726,8 Kč	0 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

4.4 Finanční analýza - příjmů a výdajů za rok 2009 až 2011

Pro finanční analýzu rozpočtu obce Kuchařovice jsem využila data za rok 2009 až rok 2011. Zprvu si musíme ujasnit rozlišení příjmů a výdajů, abychom mohli zpracovat údaje o rozpočtu. K tomu nám poslouží účetnictví dané obce.

Obec Kuchařovice využila za roky 2009 až 2011 tyto následující vybrané příjmy a výdaje.

Daňové příjmy:

- Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, ze samostatné výdělečné činnosti a z kapitálových výnosů
- Daň z příjmů právnických osob a za obce
- Daň z přidané hodnoty
- Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu
- Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- Poplatek ze psů a za užívání veřejného prostranství
- Správní poplatky
- Daň z nemovitostí

Nedaňové příjmy:

- Příjmy z poskytování služeb a výrobků
- Příjmy z prodeje zboží (jinak nakoupeného za účelem prodeje)

- Ostatní příjmy z vlastní činnosti
- Příjmy z pronájmu pozemků a z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí
- Příjmy z úroků
- Sankční platby přijaté od jiných subjektů
- Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku
- Přijaté pojistné náhrady přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady
- Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené
- Příjmy z úhrad dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů

Kapitálové příjmy:

- Příjmy z prodeje pozemků

Přijaté dotace:

- Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu a ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu
- Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu
- Neinvestiční přijaté transfery od krajů
- Převody z rozpočtových účtů
- Investiční přijaté transfery ze státních fondů
- Investiční přijaté transfery od krajů apod.

Běžné výdaje:

- Platy zaměstnanců v pracovním poměru a ostatní platy
- Ostatní osobní výdaje
- Odměny členů zastupitelstev obcí a krajů
- Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
- Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění a na úrazové pojištění
- Drobný hmotný dlouhodobý majetek
- Nákup zboží (za účelem dalšího prodeje)
- a další jako například energie (studená voda, plyn, elektrická energie, pevná paliva) nájemné, opravy a udržování, dary atd.

Kapitálové výdaje:

- Ostatní nákup dlouhodobého nehmotného majetku
- Budovy, haly a stavby, stroje, přístroje a zařízení a pozemky

- Ostatní investiční dotace veřejným rozpočtům územní úrovně

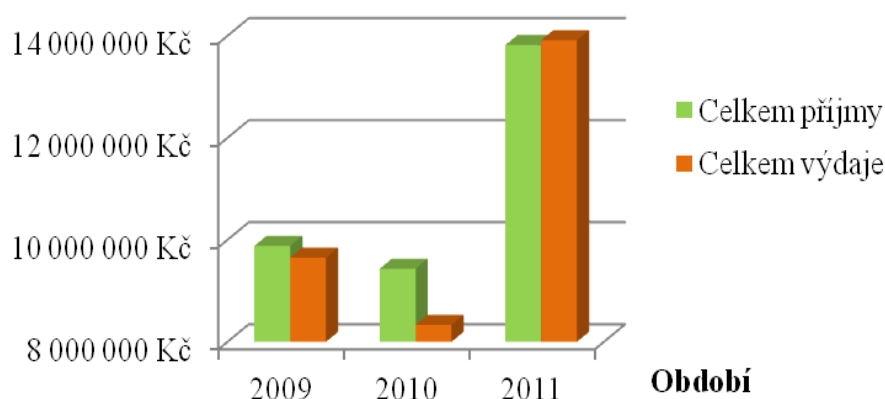
V následující tabulce najdeme přehled příjmů a výdajů za předcházející roky 2009 až 2011. Je zřejmé, že příjmy a výdaje jsou velice proměnlivé. Daňové příjmy se neustále navyšují, oproti tomu ostatní příjmy a výdaje se každým rokem nesouměrně mění. V roce 2011 dochází k velkému nárůstu příjmů a výdajů, díky přijatým dotacím a kapitálovým výdajům.

Tabulka č. 3 – Přehled příjmů a výdajů za rok 2009 až 2011

Položky	2009	2010	2011
Daňové příjmy	7 236 800 Kč	7 602 710 Kč	7 972 240 Kč
Nedaňové příjmy	395 690 Kč	501 690 Kč	424 980 Kč
Kapitálové příjmy	58 200 Kč	0 Kč	4 400 Kč
Přijaté dotace	2 189 410 Kč	1 330 420 Kč	5 416 480 Kč
Běžné výdaje	7 349 370 Kč	6 651 520 Kč	7 138 850 Kč
Kapitálové výdaje	2 300 630 Kč	1 681 470 Kč	6 774 650 Kč
Celkem příjmy	9 880 100 Kč	9 434 820 Kč	13 818 100 Kč
Celkem výdaje	9 650 000 Kč	8 332 990 Kč	13 913 500 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpočetobce.cz

Graf č. 1 – Přehled příjmů a výdajů

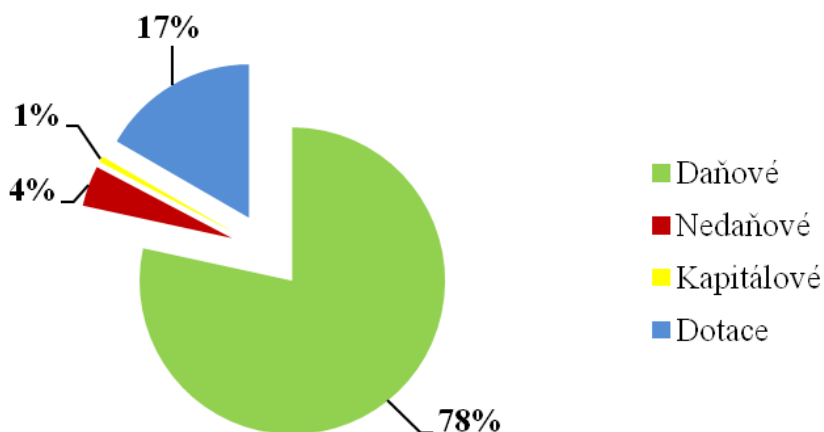

Zdroj: Vlastní zpracování

Na předcházejícím grafu si můžete povšimnout vývoje příjmů a výdajů za roky 2009 až 2011. V třetím roce dochází k výraznému navýšení příjmů a výdajů a dokonce dochází k deficitu v rozpočtu. Dále se podrobněji budeme věnovat příjmům v rozpočtu.

4.4.1 Příjmy v roce 2009

Graf č. 2 - Příjmy v roce 2009

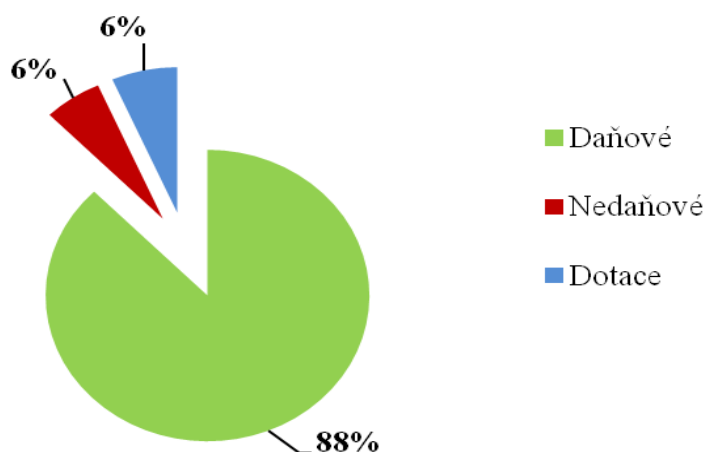

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpocetobce.cz

Daňové příjmy se v tomto roce pohybovali ve výši 7 236 800 Kč, nedaňové příjmy v hodnotě 395 690 Kč, kapitálové příjmy jsou 58 200 Kč a dále dotace ve výši 1 537 850 Kč.

4.4.2 Příjmy v roce 2010

Graf č. 3 – Příjmy v roce 2010

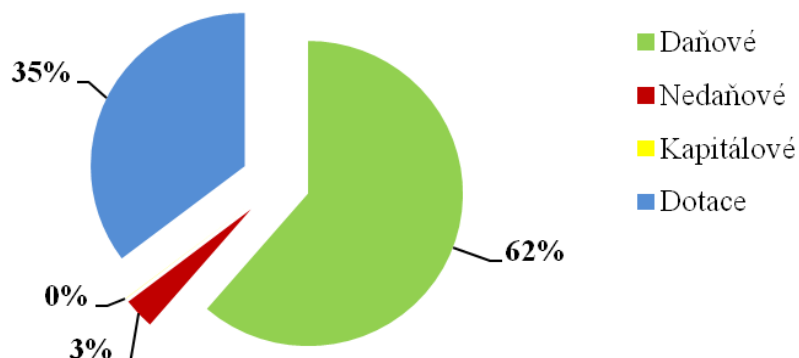

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpocetobce.cz

V roce 2010 se daňové příjmy zvýšily oproti roku 2009 a jejich výše se pohybovala ve výši 7 602 710 Kč. Nedaňové příjmy se také navýšily a jsou v hodnotě 501 690 Kč. V tomto roce se kapitálové příjmy neobjevují a dotace jsou ve výši 570 420 Kč.

4.4.3 Příjmy v roce 2011

Graf č. 4 – Příjmy v roce 2011

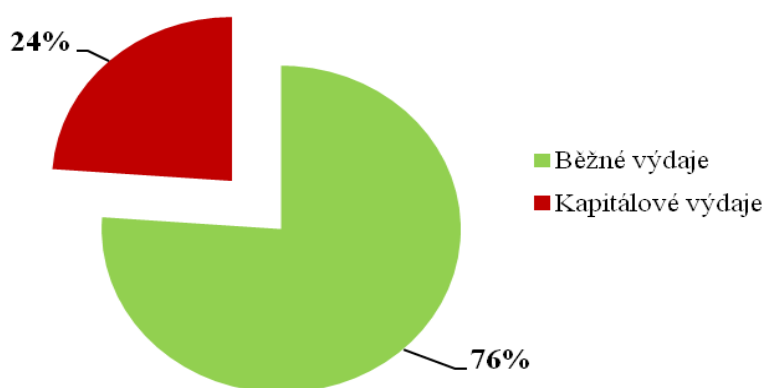

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpocetobce.cz

Třetím analyzovaným rokem byl rok 2011. Daňové příjmy se neustále navyšují a v tomto roce jsou ve výši 7 972 240 Kč. Hodnota nedaňových příjmů klesla na 424 980 Kč. Opět se také objevují kapitálové příjmy v hodnotě 4 400 Kč, jak si však můžete povšimnout z předcházejícího grafu, je toto číslo tak zanedbatelné, že je uváděno jako nulové a dotace se pohybují v částce 4 587 230 Kč.

4.4.4 Výdaje v roce 2009

Graf č. 5 – Výdaje v roce 2009

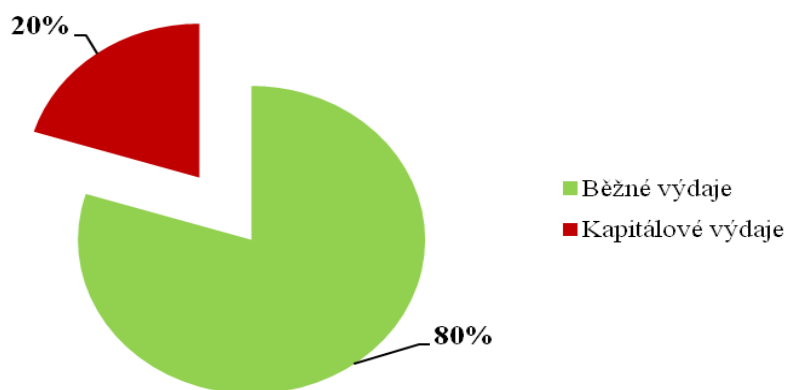

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpocetobce.cz

Výdaje, které využívá obec Kuchařovice, dělí do dvou kategorií na běžné výdaje a kapitálové výdaje. Běžné výdaje se pohybovali v roce 2009 v hodnotě 7 349 370 Kč, což činí 76 % celkových výdajů a kapitálové výdaje jsou ve výši 2 300 630 Kč.

4.4.5 Výdaje v roce 2010

Graf č. 6 – Výdaje v roce 2010

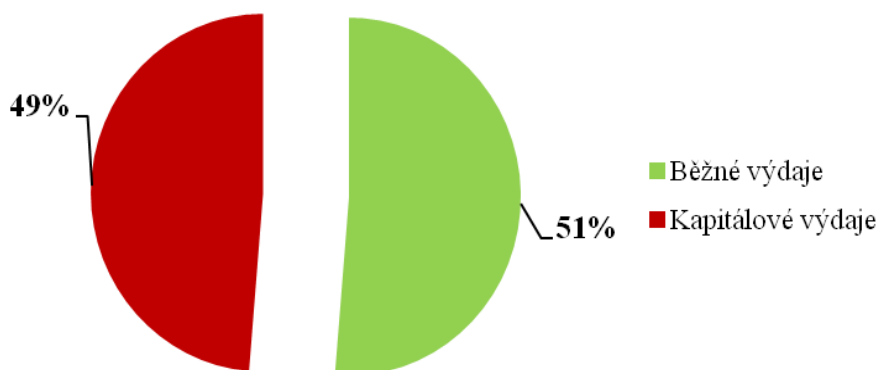

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpocetobce.cz

V roce 2010 se daňové výdaje snížily oproti roku 2009 a jejich výše se pohybovala ve výši 6 651 520 Kč. Nedaňové příjmy také klesají a jsou v hodnotě 1 681 470 Kč. Jde tedy pozorovat, že celkové výdaje se v roce 2010 snížily.

4.4.6 Výdaje v roce 2011

Graf č. 7 – Výdaje v roce 2011

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z rozpocetobce.cz

Třetím analyzovaným rokem byl rok 2011, jehož jednotlivé výdaje byly téměř souměrné a jen o 2 procenta jsou vyšší běžné výdaje oproti kapitálovým výdajům.

Běžné výdaje jsou ve výši 7 138 850 Kč a kapitálové výdaje jsou v roce 2011 v hodnotě 6 774 650 Kč. Celkové výdaje se oproti roku 2010 navýšily téměř o 5 mil. Kč.

4.5 Finanční analýza minulého hospodaření obce

Rozpočet je nedílnou součástí každé obce a projednání závěrečného účtu musí proběhnout do 30. června roku, který je následujícím po rozpočtovém roce. V případě přezkoumání hospodaření obce se zadává externímu auditorovi či auditorské společnosti. Tyto výdaje si však musí obec hradit z rozpočtu. Další možností je přezkoumání rozpočtu samosprávného celku také ze strany krajského úřadu.

Prvním krokem před samotným financováním projektu je zhodnocení finančního zdraví obce Kuchařovice, zda jsou schopni splatit své současné a budoucí závazky. Pro tuto příležitost budeme využívat horizontální a vertikální analýzu rozvahy, analýzu vybraných poměrových ukazatelů například likvidity, zadluženosti a dalších. Pro zpracování analýzy použijeme data z příloh č. 1a, č. 1b, č. 2a, 2b a č. 3, jejichž hodnoty jsou za roky 2009, 2010 a 2011.

4.5.1 Vertikální a horizontální analýza rozvahy

Vertikální analýza rozvahy

Na základě následujících dat můžeme pozorovat relativně stabilní pozice struktury aktiv a bilanční sumy, v těchto ukazatelích nedochází k významným změnám. Snad k nejvýznamnějším změnám došlo na straně aktiv, kdy se narostl podíl oběžných aktiv a to z 0,9% (r. 2009) na 6,8% (r. 2011). Oběžná aktiva a krátkodobé pohledávky narostli zřejmě na „úkor“ dlouhodobých aktiv. U krátkodobých pohledávek proběhl nárůst z 0,4% (r. 2009) na 6% (r. 2011).

Z vývoje bilanční sumy pasiv jsou vidět poměrně větší změny. Jedná se zejména o podíl cizích zdrojů, který se navýšil z 7,9% (r. 2009) na 12,8% (r. 2011) a tím také dochází ke snížení vlastního kapitálu a to z 91,2% (r. 2009) na 87,2% (r. 2011) a také poklesem jměním účetní jednotky o téměř 9%.

Tabulka č. 4 – Vertikální analýza rozvahy

	Rozvaha - vertikální analýza	2009	2010	2011
Aktiva	A K T I V A C E L K E M	100,0 %	100,0 %	100,0 %
A.	Stálá aktiva	99,1 %	98,3 %	93,2 %
A. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	0,9 %	1,0 %	0,4 %
A. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	98,3 %	97,3 %	92,7 %
B.	Oběžná aktiva	0,9 %	1,7 %	6,8 %
B. I.	Zásoby	0,1 %	0,1 %	0,1 %
B. II.	Krátkodobé pohledávky	0,4 %	0,2 %	6,0 %
B. III.	Krátkodobý finanční majetek	0,4 %	1,4 %	0,7 %
Pasiva	P A S I V A C E L K E M	100,0 %	100,0 %	100,0 %
C.	Vlastní kapitál	92,1 %	92,2 %	87,2 %
C. I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky	92,1 %	90,0 %	83,7 %
C. II.	Výsledek hospodaření	0,0 %	2,3 %	3,5 %
D.	Cizí zdroje	7,9 %	7,8 %	12,8 %
D. I.	Dlouhodobé závazky	7,4 %	6,9 %	6,4 %
D. II.	Krátkodobé závazky	0,4 %	0,9 %	6,4 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z přílohy č. 1a a č. 1b

Horizontální analýza rozvahy

Dále pohlédneme na horizontální analýzu rozvahy, která porovnává v jednotlivých letech absolutní a relativní změny celkových, stálých a oběžných aktiv, dále změny celkových pasiv, cizích zdrojů a vlastního kapitálu. Zdrojem informací pro analýzu sloužila rozvaha.

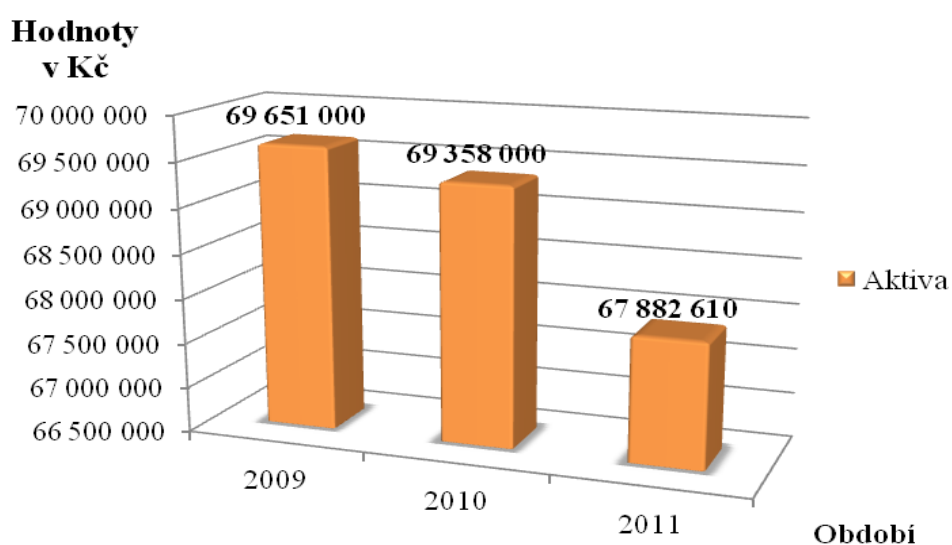
Tabulka č. 5 – Horizontální analýza rozvahy

	Rozvaha – horizontální analýza	2010 / 2009	2011 / 2010
Aktiva	A K T I V A C E L K E M	-0,42 %	-2,13 %
A.	Stálá aktiva	-1,28 %	-7,21 %
A. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	13,47 %	-56,65 %
A. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	-1,42 %	-6,70 %
B.	Oběžná aktiva	99,33 %	288,88 %
B. I.	Zásoby	-20,45 %	-0,86 %
B. II.	Krátkodobé pohledávky	-37,10 %	2531,27 %
B. III.	Krátkodobý finanční majetek	227,54 %	-51,13 %
Pasiva	P A S I V A C E L K E M	-0,42 %	-2,13 %
C.	Vlastní kapitál	-0,29 %	-7,47 %
C. I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky	-2,76 %	-8,96 %
C. II.	Výsledek hospodaření	0,00 %	51,19 %
D.	Cizí zdroje	-1,90 %	61,51 %
D. I.	Dlouhodobé závazky	-7,96 %	-8,63 %
D. II.	Krátkodobé závazky	101,65 %	608,53 %

Zdroj: Vlastní zpracování

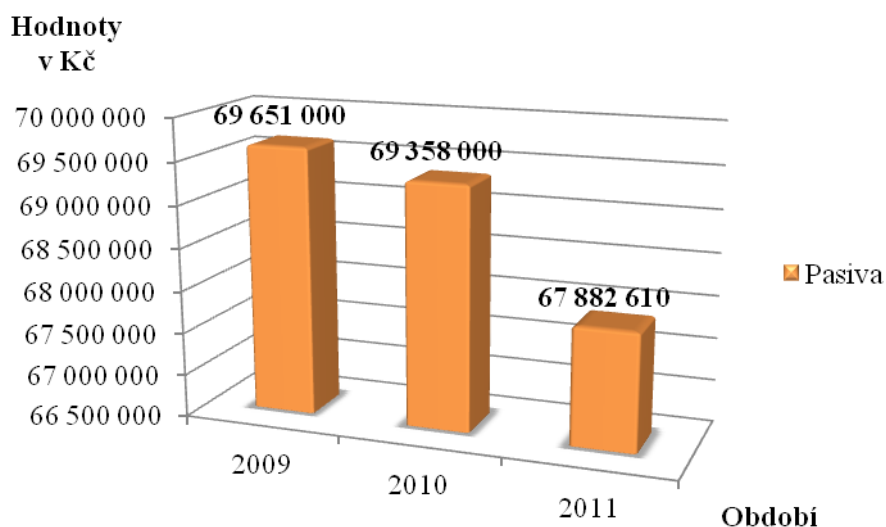
4.5.2 Analýza vybraných položek rozvahy

Graf č. 8 - Vývoj aktiv

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z přílohy č. 1a

Graf č. 9 - Vývoj pasiv

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z přílohy č. 1b

Z předcházejících grafu vyplývá, že hodnota pasiv a aktiv klesá z 69 651 000 Kč (r. 2009) na 69 358 000 Kč (r. 2010), tato tendence snižujících se pasiv a aktiv v roce 2011 poklesne na 67 882 610 Kč. Tento vývoj vzniká kvůli snižování vlastního kapitálu, snižováním závazků u pasiv a prodejem majetku u aktiv.

4.5.3 Vybrané poměrové ukazatele

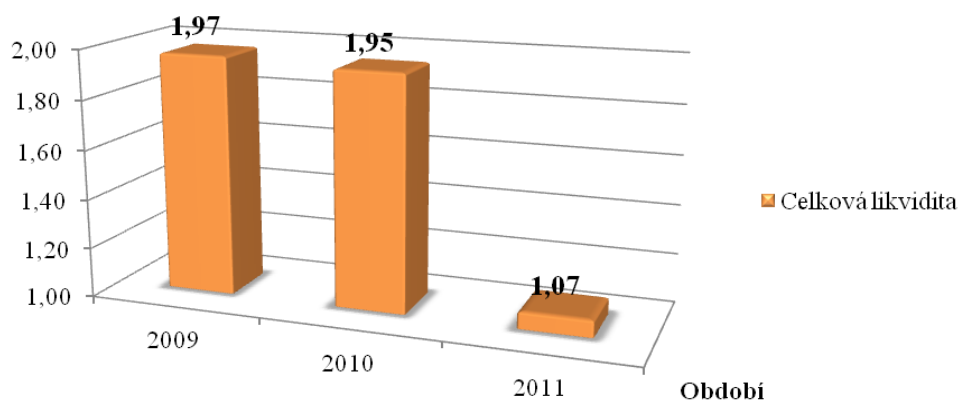
Prvním ukazatelem, kterému se budeme věnovat, je likvidita. V následující tabulce jsou uvedeny výstupní data, ze kterých jsme vycházeli. Je zřejmé, že likvidita dosahuje téměř hodnotu 2 v roky 2009 a 2010. Situace se mění v roce 2011, kvůli navýšení pohledávek, což je způsobeno tím, že obec v tomto období očekávala příjmy z dotace na kompostárnu.

Tabulka č. 6 – Celková likvidita

Položky	2009	2010	2011
Krátkodobá aktiva	597 000 Kč	1 190 000 Kč	4 627 670 Kč
Krátkodobé závazky	303 000 Kč	611 000 Kč	4 329 130 Kč
Celková likvidita	1,971	1,948	1,069

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z přílohy č. 1a a č. 1b

Graf č. 10 – Celková likvidita

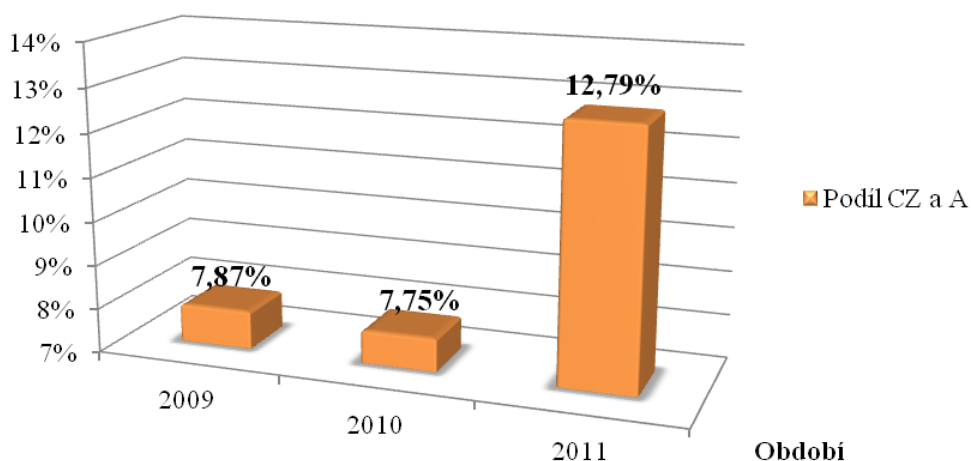
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 7 – Podíl cizích zdrojů a celkových aktiv

Položky	2009	2010	2011
Cizí zdroje	5 480 000 Kč	5 376 000 Kč	8 682 730 Kč
Celková aktiva	69 651 000 Kč	69 358 000 Kč	67 882 610 Kč
Poměr cizích zdrojů a celkových aktiv	0,0787	0,0775	0,1279

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z přílohy č. 1a a č. 1b

Graf č. 11 - Podíl cizích zdrojů a celkových aktiv

Zdroj: Vlastní zpracování

Další významný ukazatel, na které je důležité pohlížet, je podíl cizích zdrojů a celkových aktiv. Z předcházejícího grafu je zřejmé, že se poměr mezi těmito dvěma položkami postupně snižoval, ale v roce 2011 dochází k významnému růstu, protože

hodnota cizích zdrojů přibývá. Hospodaření by nemělo přesáhnout více jak 25 %, pokud by se tak stalo, musí obec zdůvodňovat, proč takový stav nastal.

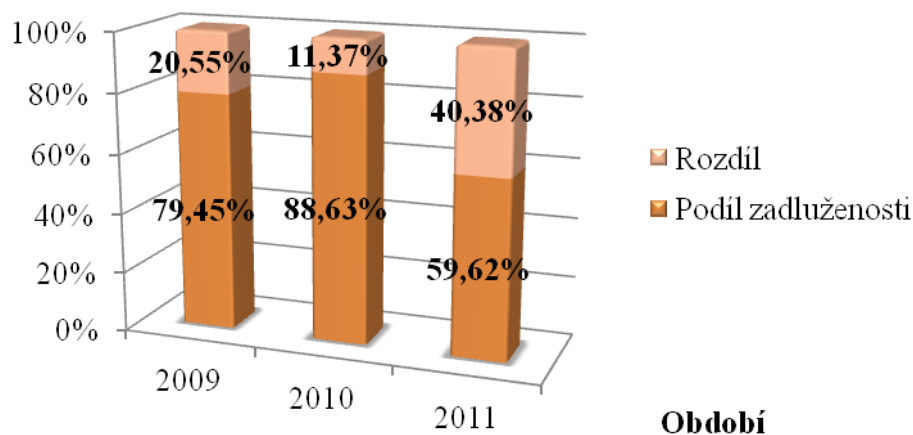
Tabulka č. 8 – Podíl zadluženosti na cizích zdrojích

Položky	2009	2010	2011
Cizí zdroje	5 480 000 Kč	5 376 000 Kč	8 682 730 Kč
Úvěry	4 353 600 Kč	4 765 000 Kč	5 177 000 Kč
Podíl zadluženosti na CZ	0,7945	0,8863	0,5962

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z přílohy č. 1a a č. 1b

Další významným ukazatelem je podíl zadluženosti na cizích zdrojích. Ve výše uvedené tabulce si můžete povšimnout, že se tento poměr neustále mění v závislosti na výši úvěrů (včetně komunálních dluhopisů a ostatních dluhů) a cizích zdrojů.

Graf č. 12 – Podíl zadluženosti na cizích zdrojích

Zdroj: Vlastní zpracování

4.5.4 Dluhová služba

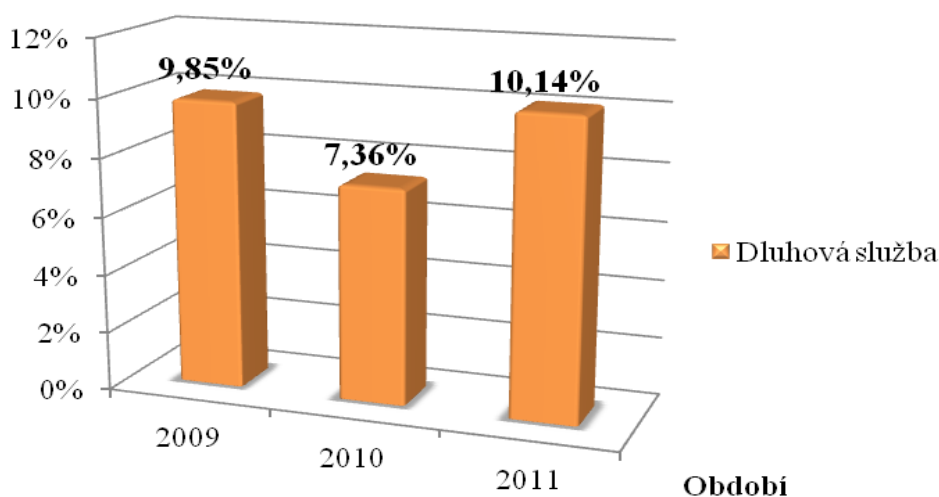
Jedním ze základních ukazatelů, které nám určují, kolik procent příjmů obec dává na úhradu bankovních úvěrů a dluhopisů apod. Při zpracování dat jsem využila přílohu č. 1a, č. 1b, č. 2a a č. 2b. V tomto ukazateli se pracuje s úroky, uhrazenými splátkami a celkovými příjmy. Z následujícího grafu je tedy patrné, že se dluhová služba v roce 2009 pohybovala v hodnotě 9,85 procenta, poté se snížila na 7,36 procenta, ale v roce 2011 se navýšila až na 10,14 procent.

Tabulka č. 9 – Dluhová služba

Položky	2009	2010	2011
Úroky	262 480 Kč	53 650 Kč	220 880 Kč
Uhrazené splátky dluhových prostředků	494 930 Kč	411 600 Kč	411 600 Kč
Celkové příjmy po konsolidaci	7 690 690 Kč	6 317 940 Kč	6 238 690 Kč
Dluhová služba	0,0985	0,0736	0,1014

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 13 – Dluhová služba

Zdroj: Vlastní zpracování

4.6 Analýza provozního přebytku

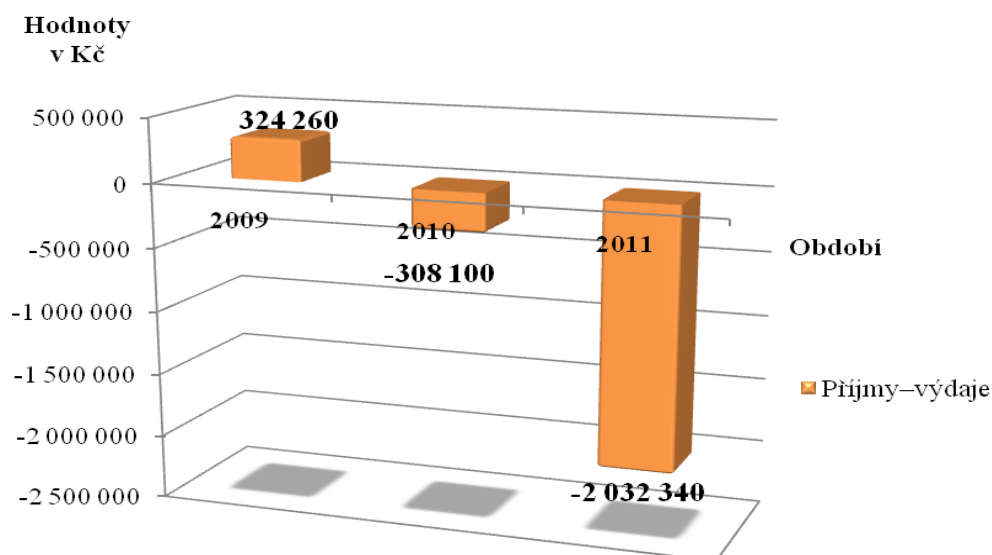
Tabulka č. 10 – Provozní přebytek za rok 2009 – 2011

	2009	2010	2011
Příjmy	7 690 690 Kč	6 317 940 Kč	6 238 690 Kč
Výdaje	7 366 430 Kč	6 626 040 Kč	8 271 030 Kč
Příjmy – výdaje	324 260 Kč	-308 100 Kč	-2 032 340 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z e-deska.cz/kucharovice

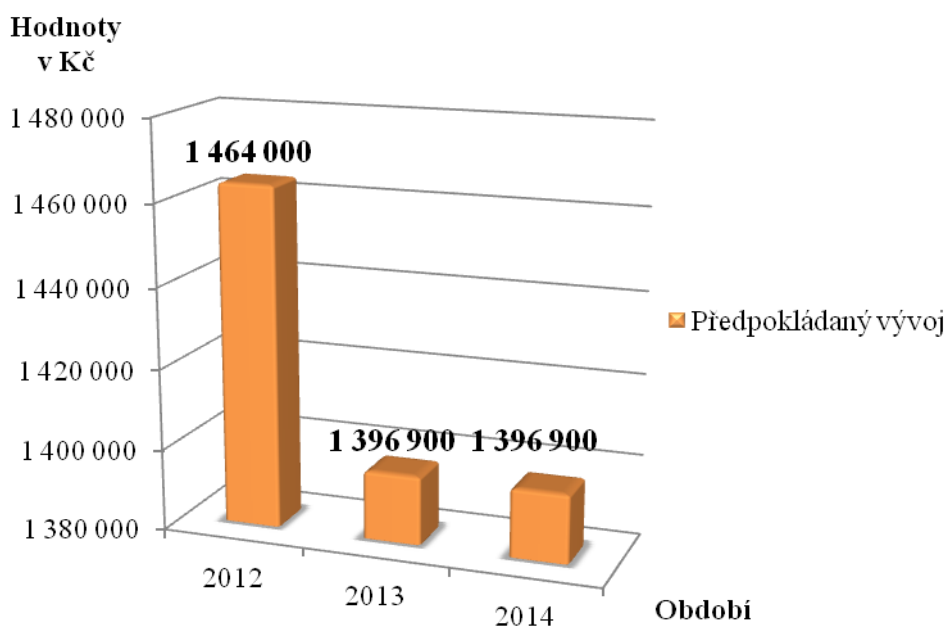
Z předcházející tabulky si můžete povšimnout, že v roce 2009 dosahuje provozního přebytku ve výši 324 260 Kč. V dalších letech převyšují výdaje příjmy a tím dochází k deficitu, který se navyšuje.

Graf č. 14 – Vývoj provozního přebytku

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 15 – Předpokládaný vývoj provozního přebytku

Zdroj: Vlastní zpracování

Oproti tomu, pohlédneme-li na následující tabulku s předpokládanými příjmy a výdaji, se tato situace mění na velmi příznivou a obec předpokládá, že se deficit přesune na kladný přebytek a tím získá finanční prostředky na budoucí investice. V roce 2014 obec předpokládá stagnaci provozního přebytku. Musíme však brát ohled na to, že je to předpokládaný vývoj příjmů a výdajů, který se může částečně lišit od skutečného stavu.

Tabulka č. 12 - Předpokládaný vývoj příjmů a výdajů

	2012	2013	2014
Předpokládané příjmy	8 070 400 Kč	8 198 200 Kč	8 198 200 Kč
Předpokládané výdaje	6 606 400 Kč	6 801 300 Kč	6 801 300 Kč
Předpokládaný vývoj	1 464 000 Kč	1 396 900 Kč	1 396 900 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, data použita z e-deska.cz/kucharovice

4.7 Porovnání provozního přebytku se splátkami úvěru

Tabulka č. 13 – Srovnání provozního přebytku a splátek

	2012	2013	2014
Splátky úvěru	1 466 954 Kč	1 466 954 Kč	1 466 954 Kč
Odhadovaný provozní přebytek	1 464 000 Kč	1 396 900 Kč	1 334 300 Kč
Rozdíl	-2 954 Kč	-70 054 Kč	-132 654 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce č. 13 jsou uvedeny hodnoty výpočtu splátky na jednotlivé roky a hodnoty odhadu provozního přebytku pro následující období. Z tabulky vyplývá, že obec Kuchařovice nebude schopna splácet jednotlivé splátky úvěru při těchto sazbách. Musela by se tedy zaměřit na určitá opatření, které by vedlo k navýšení provozního přebytku. Financování úvěru z provozního přebytku je tedy nereálné, a pokud by obec přesto přemýšlela o úvěru, tak kromě úspor by musela prodávat i aktiva.

4.8 Návrh řešení

Multifunkční zařízení, jehož realizaci plánuje obec na příští roky je možno financovat více způsoby. Zastupitelstvo obce Kuchařovice do této chvíle schválilo připravovaný projekt a s tím i zkalkulované veškeré náklady spojených s realizací, která je uvedena v projektové dokumentaci. Pro názornou demonstraci způsobu úhrady peněžních prostředků jsem se zaměřila na část tohoto zařízení. Jedná se o víceúčelový sál.

Z finanční analýzy vyplývá, že se obec nepotýká s finančními problémy. Byla však nucena kvůli úvěru za minulé období prodat majetek, aby měla na uhrazení závazků.

Dále se přesuneme na projekt víceúčelového sálu. Ze zjištěných dat o provozním přebytku je zřejmé, že obec nedisponuje dostatečně vysokými vlastními zdroji

na financování a z tohoto důvodu by se měla obec zaměřit na možnosti využití alternativních možností, aby se nadále nezvyšovala dluhová náročnost na obec. Pro tuto koncepci je vhodné použít dotace. Avšak po konzultaci s vedením obce se mi dostalo informací, že tuto možnost již zvážili, ale nedosahují podmínek pro poskytnutí dotací ani z rozpočtu České republiky ani z fondů Evropské unie, protože tento projekt není určen například jen pro tělovýchovné účely, ale spíše pro uspokojování kulturního vyžití.

Zaměřila jsem se na další možnost úhrady výše uvedeného projektu pomocí úvěru. Významnou roli zde hraje provozní přebytek, ze kterého vyplývá, že obec se za minulé období 2009 až 2011 dostává k záporným hodnotám. Avšak u bankovního úvěru se zvažuje nejen bonita obce a její finanční zdraví, ale také budoucí výhled provozních příjmů a výdajů na nadcházející období minimálně tři let dopředu. Z dat o předpokládaném výhledu vyplývá, že tato skutečnost se v nadcházejících třech obdobích mění na kladné hodnoty. Při srovnání předpokládané výše provozního přebytku s výší splátek bankovního úvěru dochází k neschopnosti uhradit celou částku splátky. Z tohoto důvodu nedoporučuji realizaci projektu pomocí bankovního úvěru.

Pokud by však obec nadále trvala na použití úvěru, museli by přehodnotit své hospodaření a přistoupit k určitým opatřením. Toho můžou docílit například snížením svých provozních výdajů nebo zvýšením příjmů za pomoci navýšení koeficientu na daň z nemovitosti, po případě prodejem aktiv.

Dalším konceptem, který by mohla obec zvážit, je možnost financování víceúčelového zařízení pomocí PPP projektů. Jedná se o spolupráci veřejného a soukromého sektoru za účelem například financování výstavby či poskytování veřejné služby apod., na kterém se podílí obě strany určitým dílem. Vznikají však určitá rizika při spolupráci se soukromým sektorem, které musí obec při svém rozhodování zvážit. Pro tento projekt by se muselo najít nejméně tři investorů, kvůli vysoké hodnotě zvoleného projektu.

Mé doporučení tedy zahrnuje kombinaci výše zmíněných řešení. Obec Kuchařovice by měla využít financování pomocí soukromých investorů a částečně financovat z úvěru, který může hradit ze svých zdrojů, aniž by musela přistupovat k určitým opatřením.

5 ZÁVĚR

Celá bakalářská práce je věnována problematice „Možnosti financování měst a obcí“. Teoretická část je věnována oblastem územních samosprávných celků, jejich rozpočtu a financování zejména pomocí úvěru.

Pro praktickou část byla zvolena obec Kuchařovice a na konkrétním příkladě je demonstrováno, jak jej financovat, abychom nenavýšili zadluženost obce. Pro svou bakalářskou práci jsem si tedy zvolila konkrétní příklad – víceúčelový sál, jehož realizaci plánuje obec na příští roky. Po schválení zastupitelstvem obce a po kalkulaci veškerých nákladů spojených s realizací, která je uvedena v projektové dokumentaci, jsem se zaměřila na způsob uhrazení této nemalé částky, abych napomohla při řešení nejdůležitější otázky - financování. Je důležité zvážit veškeré možnosti, aby dluhové zatížení bylo pro obec minimální. V dnešní době se setkáváme více s formou financování návratnými příjmy. Vymanit se z tohoto koloběhu půjčování finančních prostředků se poté stává nesnadným úkolem pro veřejné instituce, a tím vzniká riziko jejího neplacení.

Hlavním cílem této práce je zodpovědět na otázku: „*Jaké možnosti může obec využít při financování projektu?*“.

Prvním krokem byla analýza finanční zdraví obce Kuchařovice za období 2009 až 2011. Z vypracovaných dat plyne, že ve výše uvedených letech tento územní samosprávný celek má uspokojivou finanční situaci. Z předpokládaného kladného přebytku může obec pomýšlet na budoucí investice.

Pro Kuchařovice by bylo nejoptimálnější možností, kdyby disponovala vlastními finančními prostředky na zaplacení víceúčelového sálu. Částka na celý projekt se pohybuje téměř na 50 mil. Kč a na jeho uhrazení by obec musela prodat téměř všechny svá aktiva, což je nereálnou variantou.

Další možností, která by byla nenáročná po finanční stránce, je využití dotací z fondů České republiky nebo fondů Evropské unie. Tato skutečnost by ale musela být podmíněna využitím prostor multifunkčního sálu například jen pro tělovýchovnou oblast.

Třetí možnou variantu můžeme pokládat financování pomocí bankovního úvěru. Z mého šetření však vyplývá, že obec předpokládá volné prostředky, ale výše těchto přebytků nedosahuje na uhrazení celé splátky. Pokud by trvala na tomto úvěru, musela by přistoupit k určitým opatřením, jedná se například o snížení provozních výdajů

(snížení platy zaměstnanců aj.) nebo zvýšením příjmů za pomoci navýšení koeficientu na daň z nemovitosti, po případě prodejem aktiv.

Další alternativou je financování pomocí PPP projektu.

Mým návrhem je využití kombinace spolupráce veřejného a soukromého sektoru a částečné financování pomocí úvěru, který si bude moci obec ze svého rozpočtu dovolit. Více o této problematice pojednává subkapitola Návrhy řešení.

Doufám, že má práce se stane inspirací pro řešení konceptu financování multifunkčního zařízení na základě zjištěných šetření.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura

ČERVENKA, Miroslav. *Soustava veřejných rozpočtů*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009, 205 s. Student. ISBN 978-808-7212-110.

HRDÝ, Milan; HOROVÁ Michaela. *Finance podniku*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, 180 s. ISBN 978-80-7357-492-5.

JÍLEK, Josef. *Finanční trhy a investování*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009, 648 s. ISBN 978-80-247-1653-4.

KOLÁŘ, Pavel; MRKVIČKA, Josef. *Finanční analýza*. 2. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2006, 228 s. ISBN 80-7357-219-2.

OCHRANA, František; PAVEL, Jan; VÍTEK, Leoš. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004, 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 4. vyd. Praha: ASPI, 2008, 579 s. ISBN 978-80-7357-358-4.

PLAČEK, Michal. *Veřejné finance*. 1. vyd. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, 2012, 79 s. ISBN 978-80-87314-28-9.

PLAČEK, Michal. *New public management*. 1. vyd. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, 2011, 96 s. ISBN 978-80-87314-19-7.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana; SEDLÁČKOVÁ, Olga. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2. vyd. Praha: Grada, 2008, 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2.

KALOUDA, František. *Finanční řízení podniku*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, 299 s. ISBN 978-80-7380-315-5.

ZAFRA-GOMÉZ, J. L.; LÓPEZ-HERNÁNDEZ, A. M.; HERNÁNDEZ-BASTIDA, A. *Developing a Model to Measure Financial Condition in Local Government. Evaluating Service Quality and Minimizing the Effects of the Socioeconomic Environment: An*

Application to Spanish Municipalities. The American Review of Public Administration. 2008, vol. 39, no. 4, pp. 425-449.

Elektronické zdroje

Kuchařovice, okres Znojmo: informace o obci. *Česká Republika* [online]. [cit. 2013-04-24]. Dostupné z: <<http://www.fotodoma.cz/zn-kucharovice/>>.

Finanční matematika: Umořování dluhu. ŠOBA, O.; PTÁČEK, R.; TOMAN, P. *Zobrazení e-opor* [online]. [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: <<http://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/index.pl?opora=122>>.

Likvidita investičních nástrojů - Investujme.cz. *Investujme.cz - Investice* [online]. c2000-2011 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <<http://investice.finance.cz/zacinajici-investor/principy-obchodovani/likvidita/>>.

Rozklikávací rozpočet obce Kuchařovice. *Rozklikávací rozpočet obce* [online]. [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: <<http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/594300-kucharovice#rok>>.

ÚFIS: Zobrazení výkazů organizací. *Ministerstvo financí ČR* [online]. c2005-2009 [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: <<http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisorg/index.pl>>.

Ostatní zdroje

ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38. Dostupné také z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3426>>.

ČESKO. Zákon č. 250 ze dne 9. srpna 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73. Dostupné také z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>>.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1 – Struktura územního rozpočtu

Obr. č. 2 – Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem

Obr. č. 3 - Rozdělení příjmů z rozpočtu obce

Obr. č. 4 – Znak Obce Kuchařovice

SEZNAM TABULEK

- Tabulka č. 1 – Přehled nákladů
- Tabulka č. 2 – Splátkový kalendář
- Tabulka č. 3 – Přehled příjmů a výdajů za rok 2009 až 2011
- Tabulka č. 4 – Vertikální analýza rozvahy
- Tabulka č. 5 – Horizontální analýza rozvahy
- Tabulka č. 6 – Celková likvidita
- Tabulka č. 7 – Podíl cizích zdrojů a celkových aktiv
- Tabulka č. 8 – Podíl zadluženosti na cizích zdrojích
- Tabulka č. 9 – Dluhová služba
- Tabulka č. 10 – Provozní přebytek za rok 2009 – 2011
- Tabulka č. 11 - Předpokládaný vývoj příjmů a výdajů
- Tabulka č. 12 - Předpokládaný vývoj příjmů a výdajů
- Tabulka č. 13 – Srovnání provozního přebytku a splátek

SEZNAM GRAFŮ

- Graf č. 1 – Přehled příjmů a výdajů
- Graf č. 2 - Příjmy v roce 2009
- Graf č. 3 – Příjmy v roce 2010
- Graf č. 4 – Příjmy v roce 2011
- Graf č. 5 – Výdaje v roce 2009
- Graf č. 6 – Výdaje v roce 2010
- Graf č. 7 – Výdaje v roce 2011
- Graf č. 8 - Vývoj aktiv
- Graf č. 9 - Vývoj pasiv
- Graf č. 10 – Celková likvidita
- Graf č. 11 - Podíl cizích zdrojů a celkových aktiv
- Graf č. 12 – Podíl zadluženosti na cizích zdrojích
- Graf č. 13 – Dluhová služba
- Graf č. 14 – Vývoj provozního přebytku
- Graf č. 15 – Předpokládaný vývoj provozního přebytku

7 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1a – Rozvaha za rok 2009 až 2011 - Aktiva

Příloha č. 1b – Rozvaha za rok 2009 až 2011 – pasiva

Příloha č. 2a – Výkaz zisku a ztrát za rok 2009 až 2011 – náklady

Příloha č. 2b – Výkaz zisku a ztrát za rok 2009 až 2011 – výnosy

Příloha č. 3 – Příjmy a výdaje za rok 2009 až 2011

Příloha č. 1a – Rozvaha za rok 2009 až 2011 - Aktiva

		2009	2010	2011
Aktiva	A K T I V A C E L K E M	69 651 000	69 358 000	67 882 610
A.	Stálá aktiva	69 054 000	68 168 000	63 254 950
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	616 000	699 000	303 000
A.I.5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	19 000	0	0
A.I.6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	597 000	699 000	303 000
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	68 438 000	67 469 000	62 951 950
A.II.1.	Pozemky	3 230 000	3 230 000	3 229 520
A.II.3.	Stavby	58 021 000	62 420 000	53 426 350
A.II.4.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	490 000	490 000	297 800
A.II.6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	1 346 000	0	0
A.II.8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	5 351 000	1 329 000	5 998 280
B.	Oběžná aktiva	597 000	1 190 000	4 627 670
B.I.	Zásoby	44 000	35 000	34 700
B.I.2.	Materiál na skladě	27 000	30 000	29 100
B.I.8.	Zboží na skladě	17 000	5 000	5 600
B.II.	Krátkodobé pohledávky	248 000	156 000	4 104 780
B.II.1.	Odběratelé	19 000	26 000	16 180
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	217 000	44 000	50 610
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	8 000	4 000	11 150
B.II.10.	Pohledávky za zaměstnanci	0	1 000	950
B.II.16.	Pohledávky za ústředními rozpočty	0	38 000	0
B.II.18.	Pohledávky za účastníky sdružení	1 000	0	820
B.II.25.	Náklady příštích období	0	1 000	890
B.II.27.	Dohadné účty aktivní	0	42 000	4 024 110
B.II.28.	Ostatní krátkodobé pohledávky	3 000	0	70
B.IV.	Krátkodobý finanční majetek	305 000	999 000	488 190
B.IV.11.	Základní běžný účet územních samosprávných celků	305 000	995 000	488 190
B.IV.15.	Ceniny	0	4 000	0

Zdroj: www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisorg/index.pl

Příloha č. 1b – Rozvaha za rok 2009 až 2011 – pasiva

	Částky uvedeny v Kč	2009	2010	2011
Pasiva	P A S I V A C E L K E M	69 651 000	69 358 000	67 882 610
C.	Vlastní kapitál	64 171 000	63 982 000	59 199 880
C.I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky	64 171 000	62 403 000	56 812 520
C.I.1.	Jmění účetní jednotky	41 478 000	41 473 000	43 596 290
C.I.3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	22 693 000	22 693 000	24 702 330
C.I.6.	Oceňovací rozdíly při změně metody	0	-1 763 000	-11 486 100
C.III.	Výsledek hospodaření	0	1 579 000	2 387 360
C.III.1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	0	1 579 000	808 590
C.III.3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	0	0	1 578 770
D.	Cizí zdroje	5 480 000	5 376 000	8 682 730
D.III.	Dlouhodobé závazky	5 177 000	4 765 000	4 353 600
D.III.1.	Dlouhodobé úvěry	5 177 000	4 765 000	4 353 600
D.IV.	Krátkodobé závazky	303 000	611 000	4 329 130
D.IV.5.	Dodavatelé	303 000	87 000	75 570
D.IV.14.	Zaměstnanci	0	104 000	64 240
D.IV.16.	Zúčtování s institucemi SZ a ZP	0	61 000	39 920
D.IV.18.	Jiné přímé daně	0	11 000	10 490
D.IV.22.	Závazky k územním rozpočtům	0	126 000	0
D.IV.23.	Závazky k účastníkům sdružení	0	3 000	1 690
D.IV.30.	Přijaté zálohy na transfery	0	11 000	3 959 630
D.IV.32.	Výnosy příštích období	0	96 000	72 010
D.IV.33.	Dohadné účty pasivní	0	94 000	87 350
D.IV.34.	Ostatní krátkodobé závazky	0	18 000	18 230

Zdroj: www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisorg/index.pl

Příloha č. 2a – Výkaz zisku a ztrát za rok 2009 až 2011 – náklady

	Částky uvedeny v Kč	2009	2010	2011
A.	NÁKLADY CELKEM	8 475 950	7 031 000	7 929 610
A.I.	Náklady z činnosti	5 259 570	4 812 000	4 742 500
A.I.1.	Spotřeba materiálu	312 700	300 000	329 930
A.I.2.	Spotřeba energie	230 100	218 000	215 270
A.I.4.	Prodané zboží	19 000	16 000	7 200
A.I.5.	Opravy a udržování	364 560	154 000	333 780
A.I.6.	Cestovné	0	0	1 040
A.I.7.	Náklady na reprezentaci	19 600	16 000	10 100
A.I.8.	Ostatní služby	1 632 700	1 467 000	1 239 160
A.I.9.	Mzdové náklady	1 604 480	1 607 000	1 610 420
A.I.11.	Zákonné sociální pojištění	479 000	481 000	496 250
A.I.12.	Jiné sociální pojištění	0	0	4 050
A.I.14.	Jiné sociální náklady	2 100	2 000	1 950
A.I.17.	Jiné daně a poplatky	1 230	0	1 530
A.I.21.	Dary	58 000	61 000	21 790
A.I.23.	Manka a škody	6 000	0	8 000
A.I.28.	Prodané pozemky	0	0	540
A.I.32.	Ostatní náklady z činnosti	530 100	490 000	461 480
A.II.	Finanční náklady	263 700	241 000	220 890
A.II.1.	Prodané cenné papíry a podíly	0	0	0
A.II.2.	Úroky	263 700	241 000	220 890
A.III.	Náklady na transfery	2 952 680	1 978 000	2 966 230
A.III.2.	Náklady územních rozpočtů na transfery	2 952 680	1 978 000	2 966 230

Zdroj: www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufis.org/index.pl

Příloha č. 2b – Výkaz zisku a ztrát za rok 2009 až 2011 – výnosy

	Částky uvedeny v Kč	2009	2010	2011
B.	VÝNOSY CELKEM	8 475 950	8 706 000	8 810 210
B.I.	Výnosy z činnosti	1 135 330	1 028 000	1 507 230
B.I.2.	Výnosy z prodeje služeb	209 720	207 000	104 080
B.I.3.	Výnosy z pronájmu	124 300	125 000	125 070
B.I.4.	Výnosy z prodaného zboží	6 900	7 000	7 200
B.I.5.	Výnosy ze správních poplatků	17 700	17 000	10 500
B.I.6.	Výnosy z místních poplatků	687 310	485 000	1 106 530
B.I.8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	0	18 000	136 170
B.I.18.	Jiné pokuty a penále	3 000	2 000	7 000
B.I.23.	Výnosy z prodeje pozemků	0	0	4 400
B.I.25.	Ostatní výnosy z činnosti	86 400	167 000	6 270
B.II.	Finanční výnosy	2 800	3 000	4 840
B.II.2.	Úroky	2 800	3 000	4 840
B.III.	Výnosy z daní a poplatků	6 764 410	7 078 000	6 856 550
B.III.1.	Výnosy z daně z příjmů fyzických osob	1 932 600	2 045 000	1 718 030
B.III.2.	Výnosy z daně z příjmů právnických osob	1 537 900	1 514 000	1 457 840
B.III.4.	Výnosy z daně z přidané hodnoty	2 583 000	2 812 000	2 977 980
B.III.6.	Výnosy z majetkových daní	711	707	702
B.III.9.	Výnosy z ostatních daní a poplatků	0	0	300
B.IV.	Výnosy z transferů	573 410	597 000	441 600
B.IV.2.	Výnosy územních rozpočtů z transferů	0	2 000	441 600
B.VI.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	0	0	0
B.VI.1.	Výsledek hospodaření před zdaněním	0	1 675 000	880 600
B.VI.2.	Daň z příjmů	0	96 000	72 010
B.VI.4.	Výsledek hospodaření po zdanění	0	1 579 000	808 590

Zdroj: www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisorg/index.pl

Příloha č. 3 – Příjmy a výdaje za rok 2009 až 2011

	Částky uvedeny v Kč	2009	2010	2011
Daňové příjmy	Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků	1 390 050	1 628 960	1 440 240
	Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti	155 850	295 320	147 600
	Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů	119 160	120 260	130 200
	Daň z příjmů právnických osob	1 459 490	1 558 690	1 361 890
	Daň z příjmů právnických osob za obce	48 510	48 800	95 950
	Daň z přidané hodnoty	2 967 630	2 718 620	2 977 980
	Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	2 230	18 310	610
	Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	442 130	471 940	463 290
	Poplatek ze psů	10 000	11 000	11 800
	Poplatek za užívání veřejného prostranství	5 360	5 920	629 790
	Správní poplatky	13 840	18 150	10 500
	Daň z nemovitostí	622 550	706 740	702 390
Nedaňové příjmy	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	181 450	242 710	228 180
	Příjmy z prodeje zboží (jinak nakoupeného za účelem prodeje)	9 300	7 100	7 200
	Ostatní příjmy z vlastní činnosti	0	102 500	24 100
	Příjmy z pronájmu pozemků	55 070	55 480	51 550
	Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí	87 350	69 520	69 520
	Příjmy z úroků (část)	4 950	3 380	4 830
	Nepoužívá se – 2210	1 500	0	0
	Sankční platby přijaté od jiných subjektů	0	2 000	1 000
	Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku	29 500	0	0
	Přijaté pojistné náhrady	0	3 450	0
	Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	8 790	13 810	35 830

	Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené	17 480	1 440	2 470
	Příjmy z úhrad dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů	300	300	300
Kapitálové příjmy	Příjmy z prodeje pozemků	58 200	0	4 400
Přijaté dotace	Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu	17 300	41 110	5 180
	Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu	76 600	309 300	242 600
	Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	412 950	217 580	237 000
	Neinvestiční přijaté transfery od krajů	0	2 430	0
	Převody z rozpočtových účtů	651 560	760 000	829 250
	Investiční přijaté transfery ze státních fondů	1 031 000	0	291 690
	Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	0	0	3 734 760
	Investiční přijaté transfery od krajů	0	0	148 000
Běžné výdaje	Platy zaměstnanců v pracovním poměru	866 530	785 160	995 090
	Ostatní platy	0	3 100	0
	Ostatní osobní výdaje	61 430	84 950	37 790
	Odměny členů zastupitelstev obcí a krajů	646 960	585 960	624 650
	Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	314 270	185 792	365 960
	Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	138 120	126 170	146 630
	Povinné pojistné na úrazové pojištění	3 610	2 760	4 050
	Ostatní povinné pojistné placené zaměstnavatelem	0	1 050	0
	Potraviny	0	0	0
	Ochranné pomůcky	8 560	12 540	12 950
	Knihy, učební pomůcky a tisk	56 430	41 380	28 780
	Drobný hmotný dlouhodobý majetek	136 070	98 060	82 280
	Nákup zboží (za účelem dalšího prodeje)	22 000	4 000	8 000
	Nákup materiálu jinde nezařazený	126 180	96 210	102 760

	Úroky vlastní	262 480	53 650	220 880
	Studená voda	15 160	13 890	12 740
	Plyn	26 320	25 720	22 170
	Elektrická energie	245 650	214 550	182 830
	Pevná paliva	0	1 630	0
Běžné výdaje	Pohonné hmoty a maziva	54 390	73 730	92 680
	Služby pošt	9 400	7 460	12 130
	Služby telekomunikací a radiokomunikací	77 100	62 400	48 010
	Služby peněžních ústavů	46 370	45 280	52 050
	Nájemné	100	12 240	12 240
	Konzultační, poradenské a právní služby	19 450	6 480	6 460
	Služby školení a vzdělávání	13 630	12 780	15 030
	Nákup ostatních služeb	998 700	1 265 140	1 085 160
	Opravy a udržování	101 090	158 490	333 780
	Programové vybavení	0	18 120	2 800
	Cestovné (tuzemské i zahraniční)	930	200	1 040
	Pohoštění	5 950	15 920	9 470
	Účastnické poplatky na konference	0	0	620
	Nájemné za nájem s právem koupě	191 300	59 260	59 260
	Ostatní nákupy jinde nezařazené	0	3 340	6 480
	Poskytnuté neinvestiční příspěvky a náhrady (část)	32 560	31 060	35 520
	Výdaje na dopravní územní obslužnost	16 840	412 500	386 430
	Věcné dary	20 500	74 280	30 360
	Neinvestiční transfery obecně prospěšným společnostem	11 530	9 650	14 370
	Neinvestiční transfery občanským sdružením	1 900	6 740	6 720
	Neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem	0	5 000	0
	Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím	3 900	3 930	3 940
	Neinvestiční dotace obcím	504 100	372 730	560 840
	Ostatní neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	1 022 090	33 120	22 280
	Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým	600 000	500 000	500 000

	organizacím			
	Převody vlastním rozpočtovým účtům	651 560	760 000	829 250
	Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu	50 310	50 000	97 480
	Výdaje z finančního vypořádání min. let mezi krajem a obcemi	1 360	3 440	10 850
Běžné výdaje	Náhrady mezd v době nemoci	1 600	1 890	0
	Dary obyvatelstvu	0	0	10 000
Kapitálové výdaje	Ostatní nákup dlouhodobého nehmotného majetku	126 140	0	0
	Budovy, haly a stavby	1 644 990	545 900	487 770
	Stroje, přístroje a zařízení	69 000	160 370	4 333 490
	Pozemky	76 390	25 200	0
	Ostatní investiční dotace veřejným rozpočtům územní úrovně	384 110	950 000	1 953 390
Financování	Nepoužívá se - 8000	-230 130	-1 101 830	95 380
	Změna stavu krátkodobých prostředků na bankovních účtech	264 800	-690 230	506 980
	Uhrazené splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků.	-494 930	-411 600	-411 600

Zdroj: www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/594300-kucharovice#rok